

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XLI. évfolyam

34. szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1935. évi február 11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedőnkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegoldalon 5,50 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 6 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Mosolyogj!

Írta: Asztalos Sándor

1.
Gyertyaszentelő legendás medvéje nem tudom, mit jelzett az idén, de a néphagyományoktól függetlenül, az igazi tél csak most érkezett el a Marosvölgyébe. Fehér hótakaró alatt minden, a Maros vékony jégkérgé keményre fagyott. Az országuton magas hótorlaszok és autók helyett szánok csilingelése veri fel a csendet. Olyan kemény tél állott be egyszerre, hogy a rohanó hegyi patak is csillogó gyémánttömbbé fagyott a hegy oldalában.

A legszebb téli táj, amit természetrajongó valaha álmodhatott, de sehol semerre a téli hegyek vidám élete. Szászrégentől Maroshévizig egyetlen hely sincs, amelyik meg tudta volna szerezni a téli üdülőhely címét, minden svájci szépségeknél szépségesebb környékének. Ott, ahol nincs erdő, nincs fűrés, mélységes téli álom s nappal is szinte alvó falvak között síklik a szán. Egy-egy kíváncsi gyermek néha kúszik az útra, egy-egy kíváncsi asszonyfej után néz az ismeretlen arcoknak, a férfi kint dolgozik valahol az erdőn, vagy bent alussza a téli világgal egyidejű álmát. Élet csak ott van, hol erdő, vagy üzem van a közelben. Fejsze-csapások tompa zaja, fűrészcikorgás, ipari vasutak mozdonyának dohogása, tisztviselői-kások, munkásbrakkok...

Fekete fotjai a fehér Marosvölgyének.

2.

Egy héten egyszer megindul az erdő lakója. Nem mind, csak egy-egy csoport. Lejönnek a faluba, ahol az üzem van és viszik ki az élelmiszert a kint dolgozóknak. A marosvölgyi kis Fordok minden fordí munkásrendszerrel ügyesebben megtanulták, hogyan kerülhet vissza az erdőbe az a kocsis is, ami munkabér formájában az erdő lakójának kezébe jutna. Az üzemek „beszerzési” csoportja van és a munkás csak itt vásárolhat. Egymásután jönnek a csoportok, minden ember vállán piszkos, zsákszerű valami, ebben viszi ki az élelmiszert az erdőbe.

Ahogy így lassan támoilognak lefelé, érezik emberábrázolási készségünk silány voltát, megoldhatatlan problémáit ama akaratomunknak, hogy megrögzítsük az engedelmes papíron messzi városok lakói számára az erdőket mélyen élők arcának és alakjának tragikus vonalait. Lidérces, gyötrő álmok rongyokba bújtatott árnyai cammognak, szinte relex-mozdulatokkal a boltba. Feketék, kiszáradt, kiűzött és belső hidegtől fagyott árnyak, akik semmitmondó arcukkal, értelmetlenül fénytelen szemekkel sokkal jobban hasonlítanak erdei társukhoz, a medvéhez, mint embertársaikhoz.

Négyezeréves emberi kultúra nem tudott megbirkózni a huszlejes napszámmal...

A piszkos zsákok megietlenk élelmiszerekkel. Karikára fűzött „munkásokbászok”, szalonna... Az alkalmazott, aki kiméri, bedobálja. Letagadhatatlan undorral végzi ezt a műveletet s szinte kísért a gondolat, megkérni, egyék belőle... de soha nem bocsátaná meg. Szó nem hangzik. A zsákosok arcán az egész idő alatt csak kétszer láttam értelmet felvillanni. Először, amint belépett, egyforma mozdulattal, kivétel nélkül mindegyik szaladt a pálinkás pulthoz, reszkető türelmetlenséggel várva, míg kezébe adják az óvatosan kimért decit, ahogy felhajtotta, ahogy kikokogott kortyolgatásból a minden testi gyönyörűségénél nagyobb élvezet... ez már féljé emberi volt: az ősember mohó gyönyörűségvágya, de még féljé állati mohóság. Aztán, a hogy hullottak a kolbászkarikák a zsákba, egy félreesett, elgurult. A kiszolgáló gyorsan utána kapott és bedobta a zsákba, de aki a zsák volt, ezt nem látta, csak azt, hogy kiesett. Az ember reklamáta és hiába erősítette a másik, hogy visszatette. Nem hitte, azegényes szókincsével vitalkozott, a nadragos ember iránti minden bizalmatlanságával és gyűlöletével hanghordozásában. És itt az energiátlan csontváz kigyult, meredten hajtogatva az igazát, míg újra előlrel kellett kezdeni és smét kimérni az egészet.

Beszélni próbálók velük, románul, magyarul. Valahol megközelíteni, egy emberi hangot el-

Az új költségvetés és a Skoda-tárgyalások kérdésében

Teljes az egyesség Tatarescu és Bratianu Dinu között

A szociáldemokrata párt és a szakszervezetek szövetsége tiltakozik a kisebbségek-ellenes „nemzeti munkavédelem” ellen

Antonescu adóbónokkal akarja rendezni az állam adósságait

Bukarest, február 10.

A liberális párt állandó-bizottságának ülése, amelyről előző számunkban rövidesen hírt adtunk, igen fontos határozatokkal végződött. Bratianu Dinu mindjárt az értekezlet elején kijelentette, hogy közte és a miniszterelnök között nincs ellentét a napirenden levő gazdasági problémák megoldását illetőleg, hasonlóképpen egyetemenyen van Tatarescuval a Skoda-tárgyalások folyamán követelt hiteltalan magatartás kérdésében is, illetőleg teljesen hozzájárul a kormány föltételeihez. Hangzottatta, hogy a lapoknak adott nyilatkozatait egyes körökben félreértették. Nézeteltérések annál kevésbé lehetnek, mivel a kormány tagjai rendszeresen informáltak őt a napirenden levő ügyekről.

Tatarescu hasonlóképpen megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Bratianu Dinu kifogásolná a kormány gazdasági és pénzügyi politikáját. Megköszönte a párt elnökének azt a segítséget, amit eddig nyújtott a kormányának, majd ismertette a Skoda-céggel folytatott tárgyalások anyagát. Végül kijelentette, hogy a kormány csak abban az esetben járul hozzá a szerződés megújításához, ha a cég beleegeznek abba, hogy a rendelés egy részét belföldi üzemekben állítsák elő, valamint jelentős engedményeket tesz az árak csökkentése terén. Skodának 8 napon belül nyilatkozniok kell, hogy elfogadják-e a kormány ajánlatát. A miniszterelnök reméli, hogy a válasz kedvező lesz, annál is inkább, mivel jelenleg Siapescu Viktor volt pénzügyminiszter tárgyal a céggel a kormány különleges megbízásából. Ha azonban Skodák nem fogadják el a föltételeket, úgy ebben az esetben a szerződést minden további nélkül megsemmisítik.

Petala tábornok jogszerinti szenátor megkérdezte a miniszterelnököt: ismerie-e a többi hadigyárak árait?

Tatarescu válaszában kijelentette, hogy a kormány ezt a kérdést nem hagyta figyelmen kívül. Jelenleg a hadügyminisztérium illetékes osztálya tanulmányozza a külföldi hadiüzemek árait.

Bratianu Dinu újabb felszólalásában kérte, hogy a parlament mielőbb lásson hozzá a Bentoiu-jelentés letárgyalásához. Közölte a bizottsággal, hogy már érintkezésbe lépett a kormánypárti többség több parlamentárával és kiosztotta a szerepeket. Szükség esetén ő is fel fog szólni.

A Viitorul az alarmhírek ellen

A Viitorul mai számában erőiesen cáfolja a gazdasági alarmhíreket. Megállapítja, hogy a kormány egy esztendő alatti hasonlíthatatlanul nagyszabású konstruktív munkát végzett és olyan eredményekre könyvelhet el, melyekre a liberális párt büszke lehet.

A kormány félhivatalosa más helyen közli a legutolsó minisztertanács nagyje-

A további tanácskozás során a bizottság több vezető tagja szóvátette a kormánypárt egyes belső csoportjainak, de különösen a H-csoportnak a tevékenységét. Élesen kifogásolták a Jamandi akcióját támogató lapok magatartását. — Hosszu és heves vita után a bizottság elhatározta, hogy intézkedéseket fogantasson az illető lapok beszüntetése érdekében, a Skoda-jelentés ügyében pedig úgy döntött, hogy a kamara február 28-án minden körülmények között megkezdi a Bentoiu-javaslat vitáját.

Az állandó-bizottság értekezlete után a H-csoport vezetősége is tanácskozára ült össze. Hírek szerint Jamandi és vezérkara újabb akciót indít a „pártelnökség kérdésének tisztázása érdekében”, ami más szavakkal azt jelenti, hogy a kormánypárti fiatalság rövid fegyverszünet után ismét támadásba megy át a „hivatalos” vezetőség és elsősorban Bratianu Dinu ellen.

lentségű határozatait.

1. Az 1935—36 évi költségvetésnek 2 milliárdos megtakarítást kell eszközölnie a jelenlegi költségvetéssel szemben. Ennek elérése érdekében valamennyi minisztériumnak 10 százalékkal csökkentenie kell kiadásait.

2. Február 11-től kezdve beszüntetnek minden kinevezést és előléptetést. Ez a

a vérző haldokló mellett, a haláraitelt mellett, aki a husz lejéből fizette az adót, fizette a betegsegélyzőt, Urísten, milyen adminisztrációt fizetett abból a husz lejéből! Kényelmes, fotós igazgatói szobákat, kimért hangú és tartózkodó modoru tisztviselőket, tehetetlenségükben elkeseredett, vgy durvahangu közönyös orvosokat. Fizetett tantéimeket, remunerációt, kiszállási, beszállási díjakat — s most itt fekszik tehetetlenül, vérben, az utolsó órák, vagy talán csak percek dermedt eszméletlenségében.

Körüllötte két oldalra csoportosultak a nézők, nem tudom, tudatosan vagy öntudatlanul. Egyik oldalon, akik lehozták az erdőből, komoran, némán, s most ijedten látom, hogy kivetkőzve a délelőtti közönyből, arcukon vad elkeseredéssel nézik a haldoklót. A haldokló másik oldalán tisztviselők, igazgató, tehetetlen közönnnyel. Szinte félelmetes csend. Szorongva érzem: még egy pillanat s egymásra rohanak... keresztül a vérző testen, mint egy életelen szimbólumon.

4.
Aztán... aztán nem történt semmi. A haldoklót, most már talán halottat, tovább vitték, valahová egy barakkba. A tisztviselők szálíngózva, dideregve, vissza a meleg irodába, az erdők rábjai vissza az erdőbe, szemükben kihunyt a láng. Siettek, várta őket a fejsze, a fűrés. A husz lej, amelyet nem szabad kockáztatni.

Egy barakkban kihunyt talán az élet, — aztán újra megindult az élet: Keep-smiling, ladies and gentlemen!...

lesni, ha ez nem is lenne más, mint egy sóhajos panasz, valamit, ami belülről jön és ami mégis más lenne, mint a pálinka... Nincs, nem válaszol, nem ért, ha egy nyelven is tanulunk meg beszélni. Nem azért, mert bizalmatlan, nem azért, mert rajtam is kabát és nadrag van, hanem azért, mert nem érdekli, nincs se szava, se mondanivalója, közönyös, fásult.

Es ez sokkal rosszabb érzés elviselni, mintha gyűlölné.

3.

Ebédután betévedtünk az igazgató urhoz. Szíves, kedves uriember, örül, ha idegen arcot lát ebben az elhagyatott világban. Pedig most nem érzi jól magát, körül van véve vattával, jóddal. Délelőtt kint járt a telepen, a sinek között megbotlott, elesett s az arcát fejsehezte. Mikor kimegyünk, még mindig téli van pausszal s még is mutatja a sin mellett azt a kiálló csavart, amelyik így megcsufolta.

Akkor még nem tudtam, hogy délután egy másik sebesülés jobban megborzaszt még s így buzdogni vigasztalom az igazgatót a jódteltőlul biztos hatásáról. Feszülten hallgatom a magyarázatát, hogy nemrégén még a rozsdá evett itt mindent s most megint munkások százaai élnek itt, az üzem virul, szakkifejezések ropkódnak, export, fűrészáru, rönkök, erdőmunkások, tisztviselők, üzemi alkalmazottak. Vagon kell, sok vagon, szalad az áru Keletre, Nyugatra. Ugy általában nincs panasz, a CFR csak itt-ott csökkönyösödik meg, de aztán a reklamációra intézkednek. — s a munkások

munkabérek? — kockázatom meg óvatosan a kérdést. — Az igazgató arca elborul. Persze, sok a nehézség, investíció, eredményt kell előbb felmutatni, de azért élnek, néha szinte már nincs is elég munkás... — Mi van a husz lejekkel? Van magasabb is, — siet a gyors válasszal, — sőt ritka a huszlejes. Huszonégy, esetleg harmincat is megkeresnek...

Késő délután szokatlan gyorsasággal fut le a kisvasut. Mire a telepre leérkezik, kint van az igazgató a tisztviselők egész csoportjával.

Valami baj van?... Vállat vonnak s közben befutott a kis mozdony. A hozzákapcsolt kocsin az erdő délelőtti látott emberei ülnek. Közönyösség helyett valami vad, zordon nézéssel szemükben. A kocsi padlóján egy ember fekszik, körüllötte vér, sok vér, már egészen pirosra festette a durva, piszkos deszkát. Az emberben, akit a vér glóriája övez, már alig van élet, de a társai azt állítják, még él. Szagotott szavak, mi történt, hogy történt? Kurta, elkeseredett válaszok szállfáról, ami hamarabb dől ki, maga alá temette. Közben a vérző ember ott fekszik, ügyetlenül babrálnak körülötte... Él... nem él...

Hát orvos! Nincs orvos, egy ilyen hatalmas telep orvos nélkül!...

Nincs, azaz van, de messze, több mint öt kilométer, mire érte mennek... mire az ideér...

Hát a betegsegélyző? Hja, betegsegélyző az csak a pénz veszi el, nem nyújt semmit, hiába reklamáció, hiába memorandumozás. Haltszik az ezerszer és ezerszer leírt panasz —

Tessék kívágni és eltenni!

6. sz. SZELVÉNY a B. L. februári regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab februári szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1935 február bavi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatathatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a főbizománysnál „Cosmopolis”, Calea Griviței 10). Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizománysnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetik az előfizetési díjra; egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

határozat nemcsak az állami, de a községi és megyei hivatalokra is vonatkozik, valamint az állammal összefüggő összes vállalatokra és intézményekre és az új költségvetés alkalmazása folyamán mindvégig érvényben marad. A megürit helyek betöltése áthelyezés és új beosztás formájában történik.

3. Február 11-től kezdve a költségvetési év lejártáig semmilyen közhivatal, vagy állammal összefüggő intézet, megye vagy község nem vásárolhat ingatlanokat, nem kezdhet el új építkezéseket. Az intézkedés alól kivételt képeznek a már megkezdett építkezések.

Tatarescu miniszterelnök ma hosszasan tanácskozott Bratianu Dinuval. Illetékes helyen úgy tudják, hogy

a kormánypárt elnöke teljesen egyetért a miniszterelnökkel abban, hogy az új költségvetés végösszegét radikálisan csökkenteni kell.

Ennek a követelménynek a kormány valamennyi tagja alá kell hogy vesse magát. Eppen ezért nincs kizárva, hogy az új költségvetés összeállítása újabb bonyodalmakat fog eredményezni a kormánypártban, miután Angelescu közoktatásügyi miniszter nemhogy a tervezett 10 százalékos csökkentésbe nem akar belemenni, de egyenesen a közoktatásügyi minisztérium költségvetésének felemelését követeli. — Kormánykörökben hangoztatják, hogy a kormány ezt a határozatot még akkor is keresztülvizsi, ha gyakorlati alkalmazása miniszterválságot eredményezne.

A megtakarításokkal párhuzamosan a pénzügyminiszter új jövedelmi forrásokkal próbálja az „új költségvetés” egyensúlyát megteremteni. Újabb hírek szerint a forgalmi és fényüzési adót 25 százalékkal fogják felemleni.

A pénzügyminisztériumban végzett számítások szerint ez az újabb adóemelése 500 millió lej többletet kell hogy eredményezzen. A fogyasztási adók növelése 1 milliárd lejjel emelné az állam jövedelmét. Egyes lapok úgy tudják, hogy a bélyeg és beiktatási illetéket is felemlenek. A kérevényekre ismét 10 lejes bélyeget kell majd ragasztani, a jogi aktákra pedig azokat a régi illetékeket kell alkalmazni, amelyeket az elmúlt évben valamelyes mértékben csökkentettek.

Ami a monopóliumokat illeti, Antonescu pénzügyminiszternek nincs még kialakult terve. A minisztérium illetékes szervei jelenleg a szükséges kimutatások elkészítésén dolgoznak.

KIBOCSÁTJAK-E A MÁSODIK KÖLCSÖNRÉSZLETET

A Lupta ma azt a szenzációs hírt közli, hogy Antonescu pénzügyminiszter lemond arról, hogy a második kölcsönrészlet kibocsátásával fedezze a jelenleg mutatózó 3 milliárdos költségvetési hiányt. E pillanathban ugyanis az a helyzet, hogy az államnak nincs pontos kimutatása a fennálló adósságairól. A szükséges számítások elkészítése nagyon hosszú időt venne igénybe, ami azt jelent, hogy a kölcsönt legalább egy évig nyitva kellene tartani. Ehelyett adóbonokat fog kibocsátani több milliárd értékben a régi adóbonok érvényességét pedig külön törvénnyel meghosszabbítja, miután azok 1936 április 1-ével érvényüket vesztenék.

A Dimineata „Nagy izgatottság a kisebbségek között” cím alatt hosszasan foglalkozik azzal a visszahatással, melyet a kisebbségi pártokban egyrészt a nyelv-

vizsgák, másrészt az ipari és kereskedelmi minisztérium emlékeztetői rendeltetett. A lap ismerteti a Magyar Párt székhelyudvarhelyi gyűlésén elhangzott beszédeket s rámutat arra, hogy a szászok körében is hasonló nyugtalanságot lehet tapasztalni. Majd tovább így ír:

— Hivatalos magyar körökben azt állítják, hogy a nyelvvizsga csak jogcím volt a kisebbségi tisztviselők elbocsátására. A bizottságok megállapíthatták, hogy

ezek a tisztviselők kifogástalanul beszéltek az állam nyelvét. Nagy részük már évekkel ezelőtt sikerrel tette le a nyelvvizsgát, amit hivatalos irásokkal is bizonyítani tudnak. Más részről pedig a közhivatalnokok statutumának 31-ik szakasza értelmében 1924-ben minden kisebbségi tisztviselőnek le kellett vizsgáznia. Hogyan bukkantak el most, ha akkor megfeleltek?

— Az említett hivatalos körök azon a

véleményen vannak, hogy új vizsgát kell letenni. Ezen a vizsgán vegyenek részt a román újságírók is, hogy meggyőződjenek arról, hogy a kisebbségi tisztviselők kifogástalanul beszélnek az állam nyelvét. — Minden más hírlapi beállítás ugyanis csak arra való, hogy fűtse a gyűlöletet a kisebbségek ellen.

A Dimineata csak a nyilatkozatot közli anélkül, hogy megjegyzéseket fűzne hozzá.

A szocdemek nyílt állásfoglalása a „nemzeti munkavédelem” ellen

Tegnap este a bukaresti „Népházban” a szociáldemokrata párt vezetősége és a szakszervezetek elnöki tanácsa közös ülést tartott, amelyen a nemzeti munka védelméről szóló törvény alkalmazásának a kérdése került napirendre. Lothar Radiceanu volt kamarai képviselő ismertette a törvény rendelkezéseit és hangsúlyozta, hogy a kormány legújabb intézkedéseivel szemben a munkásságnak egyenesen kell megnyilatkoznia. Több hozzászólás után a szociáldemokrata munkásság vezetői egyhanguan megszavazták a betérjesztett határozati javaslatot, amely szerint a párt és a szakszervezetek

vezetősége aggodalommal látja, hogy a kormány politikája a nemzeti munkavédelem kérdésében teljesen elhibázott és veszedelmes a munkástömegekre és az államra egyaránt. A határozat megállapítja, hogy a mai helyzet az eddigi kormányok tehetetlensége következtében állt elő. A fasizmus ügynökei természetesen bűnbakot keresnek és azt a kisebbségekben találták meg, akik „a románok elől elkaparintják a vezető állásokat”. Nume-rusz klauzuszot kérnek, korlátozni akarják a kisebbségi állampolgárok jogait, jelszavaik pedig visszhangra találnak a még tudatlan tömegekben. A szociáldemokrata párt és a szakszervezetek szövege erősen tiltakozik ezek ellen a módszerek ellen. A nemzeti munka védelmének olyan eszközökkel történő megvalósítása, melyek a kisebbségi állampolgárok ellen irányulnak, az alkotmányos elvek és a polgári jogegyenlőség nyílt sértésének jelenti. Ez a kísérlet a román munkásságon, tisztviselőkon és intellektueleken nem segít, ellenben veszély szüremazhatik belőle, miután körülbelül négy millió kisebbségi polgár ellen irányul. A nemzeti munka igazi védelme csak a munkástörvények becsületes alkalmazása útján képzelhető el.

mokrata párt és a szakszervezetek szövege erősen tiltakozik ezek ellen a módszerek ellen. A nemzeti munka védelmének olyan eszközökkel történő megvalósítása, melyek a kisebbségi állampolgárok ellen irányulnak, az alkotmányos elvek és a polgári jogegyenlőség nyílt sértésének jelenti. Ez a kísérlet a román munkásságon, tisztviselőkon és intellektueleken nem segít, ellenben veszély szüremazhatik belőle, miután körülbelül négy millió kisebbségi polgár ellen irányul. A nemzeti munka igazi védelme csak a munkástörvények becsületes alkalmazása útján képzelhető el.

Nyersanyaghiány miatt beszünteti fonódáját a temesvári Gyapjuipar

Temesvár, február 10
A temesvári Gyapjuipar igazgatósága hivatalosan is bejelentette, hogy nyersanyaghiány miatt a fonódájában kénytelen beszüntetni a munkát. A bejelentéssel együtt 340 munkást, akiknek ezelőtt három héttel már felmondottak, elbocsátották.

Miben egyezett meg Manolescu-Strunga az angol kereskedelmi miniszterrel?

Az Angliával szemben fennálló kereskedelmi adósságok rendezésére vonatkozólag aláírt egyezmény részletei

London, február 10.

Az angol alsóház tegnap esti ülésén Sir Walter Runciman kereskedelmi miniszter bejelentette, hogy Manolescu-Strunga román kereskedelmi miniszterrel aláírta a román kereskedelmi adósságok rendezésére vonatkozó egyezményt, amely több hónapos tárgyalás után jött létre.

Runciman rámutatott arra, hogy Románia kereskedelmi adósságai a múlt év november 1-én két és fél millió font sterlingre rúgtak. Az egyezmény értelmében a román kormány az Angol Bank egy külön számlájára február 28-ig 400.000 fontot fizet be, amely összeget haladéktalanul arra használják fel, hogy kifizessék a 20 fontot meg nem haladó román kereskedelmi adósságokat s hogy 20 százalékos előleget adjanak a magasabb angol kereskedelmi követelésekre. Ez év április 15-iktől kezdődően a román kormány minden hónap 15-ikén ugyanerre a külön számlára 60—60 ezer

fontot fizet be átlagosan, ez az összeg azonban valószínűleg fog aszerint, hogy az Angliába való romániai kivitel a múlt év megfelelő hónapjához képest növekedett-e, vagy csökkent. Bizonyos feltételek mellett a tartozásokat a hitelezők hozzájárulásával úgynevezett adósság-kiegyenlítő kivitellel is törleszteni lehet. A megkötött és aláírt egyezmény február 25-ikén lép életbe, amennyiben addig a román parlament jóváhagyja. Runciman ezután köszönő szavakkal emlékezett meg Manolescu-Strunga jóakaratairól, amelyet a tárgyalások alatt tanúsított.

Végül az angol kereskedelmi miniszter felgyelmezte az angol kereskedőket, hogy a jövőben, ha ügyleteket kötnek romániai cégekkel, előbb mindig győződjenek meg arról, vajon vevőik megkapják-e a bukaresti Nemzeti Banktól a vételár megfizetéséhez szükséges külföldi valutát? Más különben ugyanis — mint a múltban — ismét kétségessé válik, hogy hozzájuthatnak-e pénzükhöz.

A halottól kért bocsánatot a bukaresti gyilkos cipészsegéd

Az elvetemült mesterlegény fivére jőnevű fővárosi orvos, aki tudni sem akar öccséről

Bukarest, február 10

A calea-victoriei borzalmas gyilkosság áldozatának, Nedelcu cipésmunkás holttestének a feiboncolása megtörtént. A kirendelt orvosszakértők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy Paunescu a gyilkos cipészsegéd nem mondott igazat, amikor azt bevallotta, hogy barátja holttestét cipésszákkal darabolta fel.

Az igazi tényállás megállapítása céljából Paunescut bevitték a boncterembe, ahol a gyilkos gnóm könnyek között vallotta be, hogyan darabolta fel a holttestet. Elmondta, hogy a késsel csontig lemetszette a lábakat, aztán bárdot szerzett és azzal kettészelte a csontot is. A

gyilkoson, vallomása során, sirógörcs vett erőt.

Letérdelt a holttest mellé és zokogva csókolgatta a kihűlt lábakat.

Kérte barátját, hogy bocsásson meg neki, mert nem tudta mit cselekszik.

A rendőrség újabb házkutatást tartott a gyilkosság színhelyén. Egy faira szegzett bádoglemez mögött tényleg meg is találták a véres bárdot, azonkívül a falon vérvonásokat fedeztek fel.

Érdekes megemlíteni, hogy Paunescunak egyik testvére jőnevű orvos, aki azonban kijelentette, hogy a gyilkost teljesen sorsára bizza s nem óhajtja a vizsgálat menetét semmilyen irányban befolyásolni.

Ismét elhalasztották a temesvári nagy kommunista-per fellebbviteli tárgyalását

Temesvár, február 10
Távirati jelentés szerint a temesvári nagy kommunista per bukaresti fellebbviteli tárgyalását újra elhalasztották. Az újabb időpont február 13.

Központi adóbehajtási vezérkart szerveznek

Bukarest, február 10.
Pénzügyminisztériumi körökből származó értesülések szerint Antonescu igazságügyi miniszter érdekes reformon dolgozik. A pénzügyminisztérium keretében központi hivatal felállítását tervezi, amelynek az lesz a hivatása, hogy ellenőrizze az adóbehajtásokat és megtegye a szükséges lépéseket feljelentések és más adóügyi kihágások esetén.

Ujabb öt hősi ha'ott a kisebbségi fronton

Temesvár, február 10
A kerületi vasutagazgatóság fegyelmi bizottsága újabb öt szatmári és nagyvárad vasutast ítél állásvesztésre a hivatalos nyelv nemtudása címén. Az állásvesztésre ítéli magyar vasutasok valamennyien több mint évtizedes szolgálattal rendelkeznek és több nyelvvizsgát állottak ki már sikerrel.

IDŐJÁRÁSJELENTÉS.

A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint élénk északkeleti és keleti szél, sok helyütt havazás és hófúvás. Hőmérséklet változás lényegtelen.

Legújabb sporthírek

Nem engedélyezik a romániai műkorcsolya-versenyzők budapesti startját

Kolozsvár, február 10.

Február 15-én és 16-án Budapesten rendezik meg a műkorcsolyázás világajnokságát és ezzel kapcsolatosan más nemzetközi versenyre is sor kerül.

Romániából több versenyző készült a budapesti versenyekre, mert a világ legjobb versenyzőit látni már tanulsági szempontból is jelentős lett volna a fejlődésre.

Igy Horosz Béla országos bajnokot, Stanculescu bukaresti, Bindea kolozsvári és Turusenco csernovici versenyzőket nevezte volna egyesülete a nemzetközi junior versenyre. Az Eissenbeisser-Timicic bajnokpár pedig a páros világbajnokságon vett volna részt.

A legfelsőbb sporthatóság, az UFSR most — a román-magyar sportháborúra való hivatkozással — értesítette a korcsolyaszövetséget, hogy a romániai versenyzők budapesti indulását nem engedélyezi.

Tovább töprengenek Berlinben

Németország nem akar lemondani mozgási szabadságáról Ausztria és Oroszország felé

Simon angol külügyminiszter kereskedelmi felvirágzást remél a londoni javaslatok megvalósulásától

Katonai együttműködésre egyezményt kötött Lengyelország és Japán

Páris, február 10.

Sir John Simon angol külügyminiszter — amint már jelentettük — pénteken délután repülőgépen a francia fővárosba érkezett, hogy résztvegyen az angol-francia kereskedelmi kamara szokásos évi diszvacsoráján. A külügyminiszter a banketten beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy a londoni francia-angol megállapodások nem irányulnak egyetlen állam ellen sem.

Korántsem akarunk korlátozott megegyezést, hanem arra törekszünk, hogy mindenki békéje és jóléte érdekében dolgozzunk az általunk ajánlott tervezet által, amely alapul szolgálhat a szabad és egyenlő megvitatásra az összes érdekelt között. Ha azok, akiket csatlakozásra hívtunk fel, ugyanabban a szellemben közreműködnek, akkor a politikai bizalom és a kereskedelmi felvirágzás ügye nagy lépést tesz előre ebben az esztendőben.

Beszéde végén, amelyet már franciául mondott, Sir John kiemelte, hogy a közös véréldozatok mennyire összeegyeztették a francia és angol politikai eszményeket.

A diszvacsorán a francia kormány képviselőiben Marchandea kereskedelmi miniszter vett részt.

GYENGE A LONDONI EREDMÉNY,
— IRJA EGY PÁRISI LAP

A bankett után az angol külügyminiszter a késő éjszakáig tanácskozott Flandin miniszterelnökkel, főként a londoni megállapodások fejleményeiről és Németország ellenvetéseiről.

Az Echo de Paris ezzel összefüggésben hangoztatja, hogy a német kikötésekre vonatkozólag a francia kormánynak elsősorban a kis-antant-államok és a Szovjetszövetség véleményét kell kikérnie. A lap egyébként megjegyzi, hogy a londoni tárgyalásokat nem készítették elő kellőképpen, azok felületesek voltak s ennélfogva a megállapodások csak gyenge lábon álló eredményt hoztak. Ez az első határozottabb bírálat a francia sajtóban s érdekes, hogy a nagyvezérkar, illetőleg a hadiipar irányítóihoz közelálló lap emeli.

NÉMETORSZÁG SZABAD KEZET
AKAR KELET FELE

A Hitler-kormánynak a londoni megegyezés javaslataival szembeni valószínű magatartása kérdésével foglalkozva, az Excelsior azt írja, hogy hosszasan gondolkodási időre kell számítani a német kormány részéről. A német elenjavaslatok minden bizonnyal követelik a versaillesi békeszerződés ötödik fejezetének

minden további nélkül való törlését, másrészt viszont Németország szabad kezét akar továbbra is Közép- és Kelet-Európában. A Harmadik Birodalom vezetői úgy tesznek, mintha homályosaknak látnák a francia-angol javaslatokat. De még jobban zavarná őket a túlerős világosság, amely megláttatná titkos terveiket Ausztriával és a Szovjetszövetséggel szemben. Ama terveiket, amelyeket Lengyelországgal közreműködve szeretnének megvalósítani.

JAPÁN ÖSSZEFOGOTT LENGYEL-ORSZÁGGAL?

A szovjetsajtó — amint Moszkvából jelentik — szenzációként közli azt az értesülést, amely szerint

Japán és Lengyelország között titkos katonai szerződés jött létre, természetesen Oroszország ellen.

Az egyezményt még a múlt év novemberében kötötték meg s annak értelmében Japán kötelezte magát, hogy állandóan tájékoztatja Lengyelországot esetleges katonai térfoglalásáról s rendelkezésére bocsátja a nehéz tüzérség és a hadirepülés terén szerzett tapasztalatait. Viszont, ha Japán támadás éri, Lengyelország jóindulata semlegességet tanúsít érdekében és nyersanyagokkal segíti a japán hadipart és gazdasági életet.

Ujra egy vagyonellenőrzési per Temesváron

Temesvár, február 10.

A vagyonellenőrzésről szóló törvényt — úgy látszik — Temesváron veszik a legkomolyabban. Rövid egymásutánban már a negyedik ilyen per teszlik folyamatba a tábla mellett működő, erre a célra kiküldött bizottság előtt. Ezúttal Simu Schraman János adóellenőr került sorra, aki havi 2 ezer 500 lejes fizetéséből állítólag kétféle milliót „takarékoskodott” össze.

A kamara ülése

Bukarest, február 10.

A kamara mai ülésén Ștefanu házelnök felolvassa Angélescu tábornok levelét, amelyben a hadügyminiszter válaszképpen Giurgiu képviselő interpellációjára, megállapítja, hogy Dunca kolozsmegyei prefektus abban az időben, amikor tényleges tiszt volt, nem követett el semmilyen szabálytalanságot. Juca belügyi alminiszter is szót kér és hosszasan méltatja Dunca prefektus érdemeit.

Adam Jonescu képviselő azzal vádolja Mihali Máramarosmegye prefektusát, hogy a megyei választások alkalmával olyan listát állított össze, amelyen 28 jelölt között mindössze csak 8 román szerepelt.

Juca alminiszter igéri, hogy kivizsgálja az ügyet.

A kamara ezután napirendre tér és megkezdődik az új ércpénz kibocsátásáról szóló törvényjavaslat vitája. Junian elnöke van az ércpénz szaporításának, kijelenti, hogy a törvényt nem szavazhatja meg, miután, szerinte, ez az intézkedés csak arra lesz jó, hogy a kormány ezután is megkísérelje a költségvetési hiányokat fedezni. Alexandri elnök és Constantinescu alminiszter felszólalása után a kamara megszavazza a törvényjavaslatot.

A szenátus ma nem tartott ülést.

Franciaországban is dühöng a nátház-járvány

Páris, február 10.

A nátház Franciaország egész területén fellépett s különösen a hadseregben okoz tömeges megbetegedést. Saen helyőrségéből két ember meghalt. Amiensben 150 újabb megbetegedés történt a kaszárnyákban. A képviselőház hadügyi bizottsága 3 tagu repülőbizottságot küldött ki a kaszárnyák egészségügyi viszonyainak felülvizsgálására.

Már kezdődik

A kolozsvári egyetemi hallgatók egyrésze felesküdt Vajda jelszavára

Tüntetés az új apostol kolozsvári lakása előtt

Kolozsvár, február 10.

A mindig nyugtalan egyetemi hallgatóság Vajda új jelszavában, a „numerus valachikus”-ban új tüntetési anyagot kapott. Szombaton délelőtt az utcákon röpecdülákat osztgattak, amelyekben Vajdát, mint a „numerus valachikus” megalkotóját apostolként dicsőítik. Egyidejűleg a Főter különböző pontjain kézzel írott falragaszok jelentek meg és „Szent kötelességünk hív” jelszóval arra szólították fel az egyetemi hallgatóságot, hogy gyülekezzenek össze a főtéri Farkas szobor előtt s aztán vonuljanak fel tüntető menetben Vajda H-

nyadi téri lakása elé.

A nyugtalanság láttára az utcákra a hatóságok rendőri és csendőri szakaszokat vonultatnak fel, az egyetemi hallgatóságból azonban ennek ellenére is összegyülekezett vagy 150 főnyi csapat és elindult Vajda lakása elé, ahol hangos tüntetést csapott. A karhatalom most már fellépett, oszlásra szólította fel a tüntetőket s az ellenszegülők és hangoskodók közül 27-et bekísért. A többi erre hékésen szétoszlott. A magyar lakosság attól tart, hogy a magyar kisebbség ellen uszított egyetemi hallgatóság újra felkavarja a város békéjét.

Bomlaszt a sovinizmus

Román és magyar tagozatra oszlott a kolozsvári szociáldemokrata párt

A magyarok elégedetlenek, mert mindenünnen kidobája őket a román sovinizmus, a románok pedig azt panaszzák, hogy nem érvényesülhetek eléggé a régi magyar vezetőség miatt

Kolozsvár, február 10.

A romániai szociáldemokrata párt kolozsvári tagozata pénteken este rendkívüli jelentőségű közgyűlést tartott. — Megtörtént ezen a gyűlésen az, ami a mai egyre vadabb sovinizta hangulatban talán már nem is annyira meglepő, de annál fájdalmasabb.

A kolozsvári szociáldemokraták megszavazták és kimondták kettészakadásukat és pedig a nemzetiségi eloszlás szerint. Ezentúl tehát a kolozsvári szociáldemokraták külön magyar és külön román szociáldemokraták lesznek, amivel — bár sokan közülük vitatják — feladták a szociáldemokrata elvek nemzetközi jellegét.

Hiszen igaz, hogy vannak német, francia, angol és más nemzetiségű szociáldemokraták s ezek nemzetiségükön felül még találkoznak a közös célkitűzésekben, de az is igaz, hogy ha valahol alkalmas hely kínálkozott a szociáldem-

okrácia nemzetiségeken felüli jellegének kidomborítására, úgy az éppen Erdélyben lett volna, három nemzetiség klasszikus együttélési helyén. Az a tény, hogy éppen Erdélyben történt meg ez a nemzetiségek szerinti szétzakadás, különösen jelentőségteljes és jellemző. Súlyos és riasztó bizonyítéka a nemzetiségi türelmetlenség mindent felőrlő eluralkodásának.

A közgyűlésen, amely a szétszakadási határozatot meghozta, Stroia György elnöklettel. Megavítója után Kandel Ignác terjesztette elő titkári jelentését. Aztán megkezdődött a javaslat fölötti vita. Az elhangzott felszólalásokból az derült ki, hogy úgy a román, mint a magyar részről vannak panaszok. A magyarok felpanaszolták, hogy a magyar munkásokat mindenünnen kiüldözik az állami üzemekből, sőt a magánüzemekből is.

Román körökben olyan türelmetlen sovinizmus uralkodik, hogy a magyar

A jók között is a LEGJOBB a legerősebb szakállnak és a legérzékenyebb arc bőrnek az.

ENERGIE
BOROTVAPENGE.
EZT KERJE MINDENÜTT

munkások kenyerére napról-napra nagyobb veszélyben van.

A párt pedig ez ellen nem tud tenni semmit, a magyar munkásoknak védelmet nyújtani képtelen. Román részről viszont azt emlegették fel, hogy az erdélyi tartományi pártvezetőség javarésze ma is magyar s ezektől a régi, megmaradt elemektől nem tud a pártban teljesen érvényesülni a román elem. (Tehát itt is!)

A vita vége, tulajdonképpen nem is volt olyan heves vita.

a közgyűlés kimondotta hogy a kolozsvári párttagozat két részre, magyar és román részre válik szét.

Közelebbről mindkét csoport új gyűlést tart, amelyen külön-külön megválasztja a maga vezetőségét. Azután pedig igyekezik közös szervezeti szabályzat alapján összeműködni és dolgozni, de külön a magyar osztály és külön a román osztály.

— Agyvértdulás, szívizorongás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképzetlenek a rendkívül enyhén használatos „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sokszor gyorsan megszüntethetők. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a „Ferenc József” víz a makacs székszorulás és az emésztőcsatornán át történő mérgeződés mindenféle jelenségénél — öregnek és fiatalnak — a legjobb szolgálatot teszi.

Pop Valér igazságügy-miniszter Kolozsváron

Kolozsvár, február 10.

Pop Valér igazságügyminiszter, akit szombaton reggel fél kilencre vártak, a vonat késése miatt csak fél 11 órakor érkezett meg Kolozsvárra. Az állomáson a hatóságok képviselőiben Pulca rendőrkezes és Dunca Eugen megyefőnök várták a minisztert.

A Szovjet költségvetése

(Moszkva.) A népbiztosok tanácsa tegnap hozta nyilvánosságra a Szovjet évi költségvetésének adatait. A hivatalos jelentés szerint az évi költségvetésben a bevételek 65 milliárd 900 és félmilliárd rubellel szerepelnek, míg a kiadások végösszege egy félmilliárd rubellel kevesebb. Ebből a hatalmas összegből 228 millió rubelt fordítanak a hadsereg céljaira, 1652 milliót a titkos rendőrség fenntartására, majdnem 2 milliárd rubelt a rendkívüli tanács titkos alapja javára és végül a külön alapra 226 millió rubelt.

Lapzártakor

GÖMBÖST ÉS BETHLENT

Horthy magyar kormányzó — amint Budapestről jelentik — szombaton délután Az Est értesülése szerint újabb kihatároláson fogadta.

A RINTELEN-ÖGYBEN

az osztrák államügyész úgy határozott, hogy mégis vádat emel a volt római követ ellen, aki a náci-puccsisták miniszterelnökjelöltje volt. Rintelen pörének tárgyalását március 2-ára tűzték ki.

FAGYHULLAMOT VÁRNAK A JÖVŐ HÉTRE

A budapesti időjárásvizsgáló intézet megállapításai szerint Szibéria felől óriási hideg nyomul a Dunamedence s általában Nyugateurópa felé. A fagyhullám le fog terjedni a Balkánra és Észak-Olaszországba is. Az első hideghullám a jövő hét szerdájára, vagy csütörtökre várható s valószínű, hogy eléri a 20 fokos fagyot is.

A LEJ KÖLFÖLDÖN

Budapest 8.41—44, Berlin —, Prága 15.25—55, London —, Lecs 200—61.

A műkedvelők nem ellenségei az erdélyi magyar színészetnek!

Brassó, február 10.

Akik az erdélyi magyar színészet valóságáról beszélnek, nem egyszer hangoztatják, hogy a műkedvelők is hozzájárulnak a színészek sanyaru helyzetéhez. Holott ha a „kulisszák mögött” nézünk, egészen más a helyzet.

Erről a kérdésről ir feltűnő érdekességű cikket az Erdélyi Gondúzó most jelentet 7. számában Finta Zoltán. Flég ha a jobbnál-jobb cikkeknek a címeit felsoroljuk: „Műkedvelők, rendezők, a mindennapi életlő! kérjétek tanácsot!” Thuróczy Pál cikke a siker feltételeiről. Olt-szép viz szép példája. Mit szól a modern tánchoz?

A hamarosan népszerűvé vált „szavalóiskola” — melyet Kacsó Sándor vezet — Kiss József versét adja tökéletes magyarázatokkal és utasításokkal.

A „Mi volt, mi lesz?” rovat gazdag beszámolót ad Erdély minden műkedvelői és báli eseményéről. A Gondúzó képcarnoka ebben a számban a beszélgető magyar műkedvelőket mutatja be.

A dalárdisták is nagy érdeklődéssel olvashatják a „melódikus hallás” fejlesztéséről írott cikket. De minden sorában érdekesek a következő írások is: „1000 hangversenyt adott eddig a Budai Dalárda”. „Háromszoros nőiaváltással párba-jozott két primás”. „Bemutatjuk az aradi Gutenberg Dalkört”. „Amikor a zenészek nem akarnak hamisan játszani”.

A tekeportolók szenzációs cikket olvashatnak a Tekézők Középeurópai Kupájáról és arról a levélről, melyet a magyarországi tekézőszövetség intézett a Gondúzóhoz. Az első romániai iskolapályáról, a német tekeport szédületes gyorsaságú fejlődéséről jelent meg cikk. A Hirmondó pedig a belföldi tekeport minden eseményéről beszámol.

Az Erdélyi Gondúzó kiadóhivatala (Brasov, Str. Regele Carol 56) szívesen küld mutatványszámot.

Meghalt egy finn tudós, aki tökéletesen beszélt magyarul

Helsinki, február 10.

A finn fővárosban szombaton reggel 71 éves korában meghalt Setälä Emil volt miniszterelnök, aki egyébként a helsinki egyetem tanára volt. Setälä gyakran járt Budapesten és sok előadást tartott a finn-ugor nyelvcsaládról magyar nyelven, a melyen kifogástalanul beszélt.

Halálával a tudományos világ nagy tudóst veszített el, aki az összehasonlító nyelvtudományban szaktekintély volt.

A belügyminisztérium elégedetlen a sepsiszent- györgyi városi árveréssel

Sepsiszentgyörgy, február 10.

Január 17-én a város tulajdonában levő üzlethelyiségeket újra elárverezték 6—6 évre. Az árverést meglehetősen nagy izgalom előzte meg, nagyobb változást azonban ennek ellenére sem hozott Sepsiszentgyörgy kereskedőinek az életében. A 28 árverezett üzlethelyiség közül ugyan is mindössze négy cserélt gazdát, a többit a régi tulajdonosok tartották meg.

A kereskedők megnyugodva távoztak az árverésről. Ez a nyugodtság azonban nem sokáig tartott. Leírat érkezett a belügyminisztériumtól s ez a leírat arról értesíti a várost, hogy az árverést nem hagyhatja jóvá, mert az üzlethelyiségeket a régi béreknek a feléért adták ki. Ez igaz is, azonban a minisztériumnak sem volna szabad elfelejteni, hogy ezelőtt hat évvel, amikor a kereskedők kibérelték a régi bérekért az üzlethelyiségeket, egészen mások voltak a kereseti- és a pénzügyviszonyok. Azóta a konverzió is felére szállította le az adósságokat.

Kovácsnán „megtörtént” a községi tanács- választás, de hogyan?!

Közel 1000 magyar szavazó közül alig 120 kapta meg a választói igazolványát, mire a magyarság visszavonult a választástól — Erőszak és taktikázás akadályozta meg a magyar szavazók véleménynyilvánítását

Az eredmény: egyesült román pártok listája 340, Magyar Párt 4

Kovácsna, február 10
Szerdán, február 6-án megtörtént a kovásznai községtanácsi választás. De hogyan történt meg?

A választás kitűzése után nemsokára alkalmunk volt már beszámolni arról, hogy egészen ősi, szemetesuró fogásokkal igyekeznek meghamisítani a választók valódi akaratát. Cserélgetni kezdték a szavazó-helyiséget s aztán nem is gondoltak arra, hogy a választók igazolványainak szétosztását idejében megkezdjék. A kovásznai magyarság jól látta, hogy mi készül s csak azért is egysegesen s minden elismerést megérdemlő kitarással ragaszkodott szavazó-igazolványai kiváltásához. Mit ér azonban a fegyelmezettség és az öntudatosság, ha a hatóság a kezei között levő hatalmat visszaélésre használja fel?

Hétlőn reggel már a kora reggeli óráktól kezdve százával állottak a község háza előtt az emberek, hogy hozzájuthassanak igazolványaikhoz. És a vá-
rakozók, asszonyok és férfiak, öregek és fiatalok mind-mind magyarok voltak. A románoknak nem kellett várakozniuk, nem kellett jelentkeznük az igazolványokért, noha 300-nál több szavazatot adtak le a választás napján. A beszer-
vezett és fegyelmezett viselkedő magyarok követelték jogaikat és ki is tartottak igazuk mellett. Javarejük hétfő

kora reggeltől kedd késő estig várt-várakozott a község háza előtt leszámítva az alvás és az étkezés idejét. Hiába volt minden. A szavazóigazolványokat olyan lassan, kényelmesen, elnyújtottan és egyenként állították ki, hogy a választás napjának előestéjéig mindössze 100 és egynéhány ember juthatott hozzá.

Mit lehetett tenni ilyen körülmények között? A Magyar Párt vezetői távirati panaszt tettek a vármegyei prefektusnál. A panasz nyomán megjelent a községben Cretu dr. vármegyei főorvos. — Egyéb azonban semmi sem történt. Az igazolványok kiosztását nem gyorsították meg. A párt erre közjegyzőt vitétt a faluházára, hogy hivatalosan, jegyzőkönyveztesse a visszaéléseket és szabálytalanságokat. A közjegyző teljesítette is a kötelességét, addig, amíg engedték. De nem sokáig engedték. Kedden egyszerűen kiutasították a község-házról.

A történetek után a magyarság nem tehetett egyebet, minthogy a választástól való távolmaradással tüntessen az ellen a szavazás ellen, melyhez a magyar választóknak még egytizede is alig juthatott hozzá. Így történt, hogy az 1363 szavazatra jogosultból összesen 353 ember adta le a szavazatát. Kilen szavazatot megsemmisítettek, a

többiből 340 szavazat esett az egyesült román pártok listájára és négy a Magyar Pártra.

Ez a négy is román szavazó lehetett s talán véletlenül, vagy gunybol ütötte pecsétjét a magyar listára.

Este 8 órakor ért véget a szavazás. A Magyar Párt bizalmi férfiai, Hagmágy Károly dr. és Deák Benedek elhagyták a szavazó-helyiséget. Alig léptek ki a kapun, a sötétségből

5—6 botokkal felszerelt ember ugrott elő s ütlegetni kezdte őket.

Lesből jött a támadás s a két ember nem vchette fel a tulerővel a harcot. Ugy látszik, hogy nem volt elég a szavazáson elért „győzelem”, több is kellett ennél.

A Magyar Párt elhatározta, élni fog összes törvényes jogaival s a választás megsemmisítését kéri. Aztán kimondotta még azt is, hogy mindaddig nem vesz részt a községi választásokon, amíg a választási helyiséget olyan helyre teszik, ahol a magyarok testi épsége nincs biztonságban. Egyébként pedig a kovásznai magyarság megdöbbenve ugyan a tapasztalt eljárás miatt, igazsága tudatában azonban emelkedett lelki nyugalommal fogadta a választás eredményét, mely — s látja ezt a higgadt és tárgyilagos közvélemény is — nem lehet a lakosság akaratának őszinte megnyilatkozása.

Hogyan zuhant le a hires Repülő-szálloda

Fantasztikus rémdráma a levegőben

London, február 10.

A Daily Herald mai száma szenzációs leplezéseket közöl az arabiai sivatagban nemrég lezuhant és porráégett holland repülőgépről, a „Repülő szálloda”-nak tragikus pusztulásáról, amelynek részleteit eddig még nem tisztázták. A londoni lap feltűnést keltő tudósítása szerint

a Repülő-szálloda lezuhanását heves revolverharc előzte meg.

A gép egyik utasa ugyanis szikratávíró útján rendkívül fontos üzleti hírt kapott

és annak hatása alatt azt követelte a pilótától, hogy a géppel azonnal forduljon vissza Kairó felé. A pilóta erre nem volt hajlandó.

Az utas erre revolveréből lelőtte a pilótát, maga ült a kormánykerék mellé, de a hatalmas gép vezeléséhez nem értett és a Repülő-szálloda 11 utasával együtt menthetetlenül lezuhant.

Az angol lap megjegyzi, hogy a holland kormány hivatalos jelentése szerint is több revolvergolyót találtak a pilóta testében.

Uj nemzetgyűlést választott Törökország

Nagy sikerrel szavaztak először a nők

Istanbul, február 10.

A törökök vasárnapján: pénteken folytak le a választások a nemzetgyűlés ötödik törvényhozási időszakára. Ez volt az első parlamenti választás Törökországban, amelyen a nők is részt vettek, illetve gyakorolhatták nemrégiben megkapott szavazati jogukat.

Összesen 399 képviselőt választottak

meg, akik 16 kivételével mind a Törökországban egyedüli Kemál-párt tagjai. A 16 független programmal lépett fel.

A 20 nő-képviselőjelölt közül 17 kapott mandátumot, ami nagy sikere a török nőknek.

Az új nemzetgyűlés márciusban ül össze Ankarában.

A kolozsvári tanügyi felügyelő nem ér rá...

Több száz gyermeknek be kell jönni e miatt a városba

Szatmár, február 11

A B. L. jelentette, hogy a szatmári tiszti főorvosi hivatal a náthaláz veszedelmes elterjedése miatt a szatmári elemi iskolákat nyolc napra bezárta.

A náthaláz azonban ez alatt az idő alatt nemhogy csökkent volna, hanem még veszedelmesebben pusztított.

A nyolc nap alatt a járvány tíz halálos áldozatot követelt.

nagyobbrészt nyolc-tíz éves gyermekeket, úgy hogy dr. Bota Valér tiszti főorvos az iskolák kényszer szünetét újabb nyolc nappal meg akarta hosszabbítani.

A törvény szerint a tiszti főorvos mindössze nyolc napra csukhatja be az iskolát. A tanítás hosszabb ideig tartó szüneteléséről a kolozsvári egészségügyi felügyelőség dönt. A tiszti főorvos annak rendje és módja szerint, két napval

ezelőtt sürgönyözött a kolozsvári egészségügyi felügyelőségnek, feltárta a helyzetet és közölte, hogy szükségesnek tartaná az újabb nyolcnapi iskolai szünetet.

Holnap lejár az első nyolc nap.

Több száz gyermek vidéken lakik. A szülők napok óta ostromolják városbeli ismerőseiket, hogy a gyermekeknek holnapra be kell-e jönni? Feleletet a tiszti főorvosi hivatal sem tud adni, mert a kolozsvári felügyelőségtől még nem érkezett válasz.

A szülők aggodalma érthető, hiszen a járvány egyre jobban terjed és nem szívesen kiüldözik be gyermekeiket a városba. Bár egészen bizonyos, hogy az iskolabezárás ügyekben a tiszti főorvos véleménye a döntő, a törvény kedvéért meg kell várni a tanügyi felügyelőség beleegyező rendeletét.

Dr. Bota Valér tiszti főorvos, hogy megnyugtassa a szülőket és elkerülje azt, hogy a vidéki gyermekek tömegesen bejöjjenek, telefonon felhívta Kolozsvárt és a felügyelőségen érdeklődött hogy mit határoztak előterjesztése ügyében. A legnagyobb megdöbbenésére a következő választ kapta:

— Az inspektor ur még nem ért rá foglalkozni a dologgal. Majd, ha átnulmányozta a dolgot, intézkedni fog.

Az inspektor ur nem ért rá.

Holnap — ha csak közben távirat nem jön — megkezdődik a tanítás.

Járvány van. Ezernél több influenzás beteg fekszik.

A tanítás megkezdődik.

Videkről sok száz gyerek utazik be Szatmárra.

Lehet, hogy holnapután az inspektor ur már rá fog érni és elküldi a táviratot, hogy az iskola újabb nyolc napig zárva maradjon.

A gyerekek utazhatnak vissza. És ezt nevezik nálunk példás hivatali adminisztrációnak.

(b)

ROBBANÁS EGY FRANCIA AR- ZENALBAN

(Páris.) Nordouert francia városka tengerészeti arzenáljában tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. A központi műhelyekben robbanás történt, amely után az arzenál épülete több helyen egyszerre borult lángba s a tűz hamarosan katasztrófális méreteket öltött. Eddig csak egy halottat emeltek ki a romok alól, mert a tulajdonképpeni tüzfészeket az újabb robbanásoktól való félelmükben a tüzoltók nem merik megközelíteni.

Magyar fiatalok hangja

Budapest, február 9.

Nem haszon nélkül való időnként szét-nézni a magyar fiatalság táborában és meghallgatni az új idők új hangjait. A budapesti „Korunk Szava”, a magyar katolikus ifjúságnak Széchenyi György gróf szerkesztésében megjelenő folyóiratában olvassuk az alábbi kis cikket „Az idő sodrában” cím alatt.

Férfiakra, nem vénasszonyokra lett volna szükségünk 1918–19-ben, ez az általános hangulatkövetelmény a Rákosi-tárgyalás nyomán. Micsoda elszánt, céltudatos és áldozatvállaló ez a népbiztos és az ellenfelei? Nem is jó beszélni róla. Kalocsni, esernyő, „nem vagyok bátor”, „kómikus figurák” — tévovázás, veszeke-dés: ezek ők. De ne foglalkozzunk most velük. A történelem még itélni fog. Csak a mai időkre vonjunk le belőle következtetést. Ma is vannak, akik a taktikázás, a halogatás, az ide-oda való csoszogás hívei. Nem látják, hogy most megint olyan idők vannak, amikor gyors cselekvésre van szükség, kiállásra, áldozatvállalásra. Olyan idő, amikor nem számít en, te, vagy ő áll-e a hatalomnál. A nemzet érdekében van szó, olyan problémákról, amelyeket évtizedek óta halogatunk. Telepítés és egyebek. Aki most „fél”, az magát félti! A jobbágyság felszabadításakor a magyar birtokososztály órási nagy-része olyan példát mutatott, hogy nyugodtan odafordulhatnak azok, akik, bármilyen oldalon, az áldozatvállalásból akarnak leekét venni. Mert választani lehet.

Vagy egy kis „kellemetlenség”, áldozat, vagy pedig új Rákosiak... És még egyet. Lelkiismeretvizsgálatot is lehet tartani. A bolsevizmus áldozatai között ugyanis igen sok a kiscember, a szegény nyomorult. Jegyzők, tanítók, parasztok. Nekik nem volt pénzük elmenekülni... Ez a neokatolikus fiatalság orgánumának hangja.

A magyarországi református fiatalság folyóiratából, a „Magyar Ut”-ból vesszük viszont az alábbi cikket egy feltűnést keltő magyar könyvvel kapcsolatban.

„Agrárpolitikai feladatok Magyarországon” Matolcsy Mátyás munkája ma már fogalom, vitaanyag és utmutató az egyre aktuálisabbá váló földkérdésben. Most zajlik Károlyi Gyula meglepő állásfoglalása kapcsán a vita arról, hogy melyik jobb: a nagybirtok vagy a kisbirtok? Mórész Miklós dr. az első pillanatban döntő érvekkel megcáfolta Károlyi Gyula gróf állításait. A vita előreláthatóan még sokáig tart. Semmi értelme, hogy a vitába beleszóljunk. Károlyi Gyula fellépése hasznos volt, már csak azért is, mert szélesebb körök figyelmét fordította a kérdés felé és nagyobb intenzitásra tüzelte az érdeklődést. Egy pillanatig sem kétséges számunkra, hogy a vita a kisbirtok javára dől el.

Muraközy Gyula budapesti református lelkész „A magyar föld új élete” címmel foglalkozik Matolcsy Mátyás könyvével a „Református Élet” című lapban. Minden kommentár nélkül ideiktatunk néhány részletet érdekes és figyelemreméltó cikéből:

„Számoktól hemzsegető különös könyv a Matolcsy Mátyásé. Olyan tárgyilagos, mint egy meglepetésekkel teljes regény. A fekete betűk mögött roppant távlatokban kitárul az egész magyar föld jövője. A dunamelléki egyházkerület az ősszel valóságos szociális programot adott. A magyar földről ezt mondotta: „A magyar ref. anyaszentegyház tagjainak többségét tekintve, a magyar földdel dolgozó és a magyar földbe gyökerező népet foglalja magába. Anélkül, hogy a kerületi közgyűlés a nagybirtok és kisbirtok nemzetgazdasági vitáját eldönteni óhajtáná, megállapítja, hogy a magyar kisbirtokososztály a magyar nemzet egyik legértékesebb tartó oszlopa. Az a magyar kisbirtok, amelyik most — 10-től 100 holdig — az összes birtoknak csak 33 százalékát teszi s amelyiknek elég tőkeereje van arra, hogy a földet használja és gyümölcsöztesse, a nemzetgazdaságnak, a népecsődésnek, a hazaszeretnek olyan erőforrásait mutatja meg, amelyek nélkül viharos, válságos időkben elpusztult volna a nemzet. Éppen ezért telepítés útján és egészséges földbirtokpolitika segítségével

meg kell adni ezen a földön a jogot arra, hogy mindenki, aki veritékes munkával egy darabot szerezni akar ebből a földből, ehhez hozzájuthasson.”

Matolcsy Mátyás könyvében ennek a kisbirtoknak himnuszát írta meg. Magyar földön a mezőgazdasági termelés két „legszerencsétlenebb” formája áll fenn, a törpegazdaság és a nagyüzem. A nagybirtok és a népsűrűség között riasztó arány van. A kisbirtok nemcsak gyermeket ad, hanem több nemzetgazdasági értéket. Ha nemcsak a szántóföld termését vesszük számon, ha a nagybirtok bruttó terményértékét százal vesszük egyenlőnek, akkor a kisbirtok évi hozamának értéke 150. A mezőgazdaság nem emelkedik a fogyasztópiacok buzaellátásában a kisgazdaság fölé. Az összes forgalomba kerülő tej 71 százalékát kisgazdák küldik. A baromfipiacot 92 százalékban látják el a kisgazdaságok. A kisgazda földje ad télen nyáron munkát. A nagybirtok — 6.6 millió hold évi kézimunkaszükséglete 94 millió munkanap. Míg a kisbirtok — 8.5 millió hold — 266 millió munkanap. És ott hullámszik egy nyomorúságban, rongyokban tengődő 3 millió lelket számláló szinmagyar nép: törpebirtokos, zsellér, munkáscsalád. Ugy él, hogy egy ilyen munkáscsaládban egy napra fejé-
ként 14 fillér jut. Jár ebben az országban, mert idegen világrésznek bezárták kapuit, de a háborút megelőzőleg másfél évtized alatt a drága magyar életről 14 millió vonult ki, nem kapott otthont ezen a földön. A magyar agrárpolitika alig változott. Oh, milyen lelkesen fujta meg jobb jövődönk harsonáját Darányi Ignác. Milyen kicsi szigeteket tudott csinálni az óriás birtokok óceánjában. Az utódállamokban olyan földbirtokreformot hajtottak végre, amelyiken a legnagyobb birtok 500 hektár vagy 500 hold. Mi lett volna — ha a magyar földön, ezen az elvarázsolt tarlón megéreztek volna, hogy a föld az a kincs, amelyik egy porszemmel nem növelhető és kinyitották volna a magyar ember előtt az utat arra, hogy veritékes munkával hódítsa meg a maga számára, tegye kertté ezt az országot. Ma Erdélyben és Szlovénkzón nem csuszott volna olyan rengeteg föld ki a magyar életek alól...

A kisiklott szatmári tanfelügyelő ismét munkába kezd

Lehet-e a román hazafiságot a végletekig kamatoztatni és kompromittálni?

Szatmár, február 10.

Két héttel ezelőtt a B. L. megírta, hogy Pop Dárius szatmári tanfelügyelő, a magyargyalázásáról hírhedt Granita című lap igazgatója, dicstelenül befejezte újságzerkesztői karrierjét és lapja — úgy mondják egyelőre — nem jelenik meg. Pop Dáriust a saját munkatársai buktatták meg, akiknek tudomására jutott, hogy igazgatójuk, aki a nemzeti gondolat és a tulzó sovinizmus bajnokának játszott ki magát, megvesztegethető és a lap nevében hallgatási díjakat fogadott el.

Pop Dárius beperelte munkatársait, akik azóta megindították a Frontul című napilapot, amely Pop Dárius nélkül, sokkal mérsékelt, becsületesebb hangon foglalkozik a kisebbségekkel.

Tegnap kezdte meg a rágalmozási pör

Két nagybányai ur becsületszava

Horia Gheorghij és Valériu Cărdău újságírók elmondták, hogy két előkelő nagybányai ur becsületszavára állította előtűk, hogy Pop Dárius a Phönix kén-saogyártól huszezer lej hallgatási díjat kapott, melynek ellenében letiltotta Jaga gimnáziumi tanárnak, a lap nagybányai tudósítójának a Phönix ellen írott cikkeit.

Az újságírók hangoztatták, hogy ők nem rágalmozni, hanem purifikálni akartak és azért jelentették ki egy gyűlésen, amelyre a megyefőnök a város román intellektueljeit összehívta, hogy

Pop Dáriussal nem hajlandók tovább együtt dolgozni és felszólítják, hogy távozzék a lap éléről.

tárgyalását a szatmári járásbíró. Ezen a tárgyaláson Valériu Cărdău és. Horia Gheorghij újságírók ültek a vádlottak padján, míg Pop Dárius a magánvádló kényelmes székében tetszelgett önmagának. Pedig semmi oka sem volt a tetszelgésre. Mert ezen a tárgyaláson olyan súlyos kijelentések hangzottak el, hogy ha csak egy részük igaz, akkor

Dárius mesternek nincs többé joga ahhoz, hogy lapalapítási ter-pekkel foglalkozzék.

Mert foglalkozik. A város és a megye pénzén, a lakosság pénzén akarja újra kiadni Pop mester a Granitát és lehet, hogy ez sikerülni is fog neki, hasztalan tiltakozik a kisebbségi lakosság, de tiltakozik a jobb belátású románság nagy része is.

A lap igazgatója azonban erre nem volt hajlandó. Kijelentette, hogy a vádak nem igazak, a lap pedig különben is az övé, ő alapította és senkinek semmi köze sincs hozzá. A megyefőnök látva a helyzetet és látva Pop mester viselkedését, kijelentette, hogy

a lap száznegyvenezer lejes szubven-cióját azonnali hatállyal beszünteti. Ezekután következett be a Granita megszüntetése.

Az újságírók állításaik bizonyítására egy egész sereg tanút jelentettek be, így többek között a Phönix igazgatóját és dr. Pop Valér igazságügyminisztert.

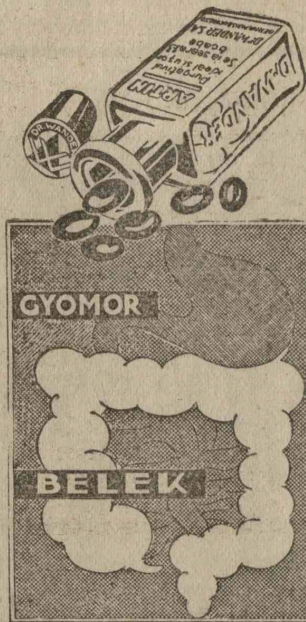
Jellemző Pop Dárius tanfelügyelőre, hogy a tárgyalás befejezése előtt arra

A szép,
sima,
tisztá

ARCBÖR

minden nő

BÜSZKESÉGE!

A szép, sima arc bór néha minden különösebb ok nélkül foltos és pattanásos lesz. A hölgyek a kozmetikai szalonokban keresnek orvoslást, ahol azonban a bajt csak lokálisan kezelik és az eredmény is csak pillanatnyi. A baj gyökere a gyomor és a belek rendetlen működésével függ össze: a székrekedéssel, amely megzavarja a bőr anyagcseréjét.

Az ARTIN, az ideális hashajtó, megelőzi és kiküszöböli mindezen zavarokat. ARTIN tehát ily módon megóvjá a bőr szépségét — ezért kedvelik a nők. ARTIN kellemes, ártalmatlan és biztos hatása. Árak: 20.— 30.— 82.— lei.

ARTIN

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

kérte Ungur járásbíró, hogy a kisebbségi lapok munkatársainak tiltsa meg, hogy a tárgyalásról beszámolót irjanak. Dárius mester ugyanis arra hivatkozott, hogy a kisebbségi lapok munkatársainak szemében ő „nem szimpatikus” és nem elég hízogőn irnak róla. A jeles tanfelügyelő, az uszítás lánglelkű bajnoka, ugylát-szik elfeledkezett arról, hogy a kisebbségi hírlapírók nem követik az ő példáját újságírás terén, hanem lehetőség szerint ragaszkodnak az igazsághoz. Dárius mester viszont nem így szokta. Ő nem törődik az igazsággal, ha arról van szó, hogy üssön egyet a gyűlölt kisebbségeken.

Tekintettel azonban arra, hogy Romániában — Pop Dárius őszinte fájdmára — az alkotmány még egyelőre nem tesz különbséget a többségi és a kisebbségi sajtó között, — a bíróság ezt a képtelen indítványt, — amely hü tükre Pop Dárius egész mentalitásának — nem fogadta el.

Március 4-ikén hoznak ítéletet ebben a szomorú ügyben.

Addig pedig Pop Dárius dolgozhat azon, hogy lapja a vármegye és város lakosainak, tehát a kisebbségeknek pénzén is, megjelenhessék. Lehet, hogy sikerülni fog neki, mert mostanában nagyon a liberális párt környékén ólálkodik. Elvégre minden politikai pártot végigszolgált már, lehet, hogy megkönyörülnek rajta és felveszik a liberális pártha. Legalábbis neki ez a legfőbb óhaja. Kár, hogy néhány komoly liberális vezető hallani sem akar Pop Dárius urról. Tuláságosan jól ismerik már. Azután meg előbb tisztázní kell azt a Phönix-féle huszezer lejt is.

Baradlai László

HIREK

M. Hegyi Ilona:

A Boa Constrictor

Az általános pangás közben is házi-nyulakban nagy hossz van mifelénk.

Egymásután tűnnek el az üzletajtó mögött. Fából tákoltt ketrecben szaladgálnak még néhány napig. Ártatlan szemekkel gyanútlanul néznek egy nagy üvegdoboz felé. Nem félnek, eszükbe sem jut, hogy a nyugodt Boa Constrictor kárt tehetne bennük. Legfennebb a kicsi Fricitől riadoznak. Frici ott ugrál a kigyó üvegháza tetején. Gyerek ő még. Három hónaps kis majom. Értelmes fejcskékjét erre-arra lóbálja, mosolyog és apró csinyekkel tarkítja színtelen életét.

Néha fázik. Csodálkozik. Miért ez a hideg? És miért kell szalutálnia minden látogató előtt?

Szerencsére nem zavarják gyakran. Frici szórakozhatik magában, vagy előadást rendezhet a pirosszemű nyulaknak.

Külön előadás lesz valamelyik nap! Mikor a Boa Constrictor lassan megmozdul s a nézők nagy gyönyörűségére kiszívja a vért tizenöt élő házi-nyulnak. Vértüket veszi, majd egy darabban lenyeli őket.

— Nem mérges a harapása — mondja a tulajdonos —, csak az ereje halálos.

A tulajdonos szomoru. Ott jön-megy állatai között. Kelet-Indiából származó kigyója bőrét nézegeti.

— Már a nagyapám is állatsereglettel dolgozott, — szól és büszkén cseng a hangja, mikor kimondja: Kopecky. Valaha úgy hangzott ez a név, mint Barnum, vagy Buffalo Bill.

— Meg lehet élni városról-városra néhány állattal utazgatva? — Ilyenket kérdezek.

S most olyan, mint egy trónjavesztett urakodóház sarja: — Mindig ez volt a mesterségünk, most már nem is gondolhatok arra, hogy valami egyebet kezdjek. Beleszülettem, a véremben van.

Öt lej személyenként, öt lej személyenként! Néhány garas, kérem! És nem mindennapi látványban lesz része a közönségnek. A Boa Constrictor minden három hónapban csak egyszer eszik. Akkor megvárják hát, hogy a közönség nagy számmal gyűljön egybe. Legalább a tizenöt házi-nyul árának kell kikerülnie.

A nagy Kopecky unokája szomoru. Jön-megy alattvalói között. Valaha hagyapja hatalmas circuszvárosában háromméteres lombra elefántok nyújtották ormányukat rózsaszínű gyerekaesőj felé. Hosszuszőrű skót ponnyk nyitva kérték a kockacukrot. Tündérszép mamája fehér arab telivéren dobálta csókjait a közönségnek s a frakkos nagypapa ostorcsattanására lát fekete mien érezkedett tédre.

— És mi maradt a nagy üzemből? —

Az unoka, aki most tágul bőrű Boa Constrictorával, Frici majmával és teknősbékájával járja a világot.

Három szerény állat. Egyik megkeresi magának a nyulakat. Frici együtt eszik gazdájával a huszlejes kosztból, a teknősbéka szerényen káposztalevelet fogyaszt.

A szomoru tulajdonos, a híres család sarja, ott született az állatok között. Apró gyerekkora óta figyel, ápolja, szereti a Boa Constrictort és mégsem tudott rájönni a nagy, egyetlen igazságra:

Az erősebb lassu, hatalmas öléssel szívja ki a vért a gyengébbnek. Azután pedig élve lenyeli.

Itt van előtte a példa. Háromhavonként be is mutatja az embereknek. Öt lejelet szed a mutogatásért és ő maga nem lát semmit.

Jön meg a szűk ütlethezességben, az üvegdoboz és a nyulak ládaja között. Szomoru és türi a fejét, miért kellett idáig jutnia?

Frici azonban életbölcs. Látszik szemjárásán, hogy ő már tudja mindezt, asszonya nem bír rájönni. Frici tisztában van mindennel, onnan is gondolom, mert kedves, fiatal szemével végignézi asszonyát, aztán, mint egy cinikostárs, hirtelen felém kacint.

Itt is csak a kismajmok élnek még ugyahogy.

A kismajmok, akik a legkomolyabb tragédián, a legszörnyűbb összeomlásban is csak röhögni tudnak.

— Dési rövid hírek. Désről írja tudósítónk: A város fele nátházban fekszik. Ezzel kapcsolatban igen sok panasznak hangzik el a betegséget okozó pénztár működése miatt. — Az újonnan létesült új dési román kaszinó, az ugynevezett „Intellektuel Kör” megkezdte működését a volt „Romania” kávéház helyiségében. A termet átalakították, egyenruhás fiúk állnak a közönség rendelkezésére, a város az új kaszinóval városi színezteti helyet mondhat magának. A kaszinó máris megrendezte első zenés teadélutánját, melyen a tagokon kívül meghívottak, kisebbségek is résztvettek. — A legrégibb dési iparos-

egyesület, a Csizmadia Iparostársulat évi közgyűlést tartott. A pénztári jelentés szerint a múlt évet költségvetésileg még nyereséggel zárták! Felállították az új költségvetést is, az új tisztikar megválasztásának kérdésében úgy döntöttek, hogy: marad a régi. A gyűlésen Bene ügyvéd, társulati ügyész is felszólt, szóbeli kérvényt terjesztett az elnökség elé, kérve, hogy a társulat tulajdonában levő csizmadiaszin egyrészt adják át a Magyar Kaszinó és Polgári Kör fúziójából születendő új egyesület céljaira. A fuzionáló társaságok azt saját számlájukon átalakítatják. Az elnökség a kérést teljesítette.

ABLAK

Aberdeen skót város egyik utcáján izgatott tömeg tárgyalja a legújabb hírt, hogy a londoni-aberdeeni gyorsvonat Dundee mellett kisiklott. A tömeg egyik tagja elküldte magát:

— Istenem, az én feleségem is ezen a vonaton utazott.

Ebben a pillanatban rohannak végig a rikkancsok a szerencsétlenségről szóló külön kiadásokkal.

— Na Jack — mondják társai a megijedt embernek — vegyél egy lapot, abban biztosan meglesz a szerencsétlenül jártak névsora is.

— Még nem veszek — válaszolt Jack — beáram az esti kiadást, abban benne vannak a löverseny-eredmények is.

TRÓNÖRÖKÖSÖK

Mihály trónörökös (jobb) Belgrádban meglátogatta kártársát, Péter délszláv királyt. Képünk a két trónörököszt a belgrádi pályaudvaron, Mihály trónörökös megérkezése után ábrázolja.

— Klozsváron nátházban meghalt a református egyház főgondnoka. Kolozsvárról jelentik: Kovács András, Kolozsvár utolsó magyar főszámvevője, a református egyház főgondnoka 63 éves korában hirtelen meghalt. Az öreg urat nátház támadta meg s legyengült szervezete nem tudott megbirkózni a magas lázzal. A járvány friss áldozata Russu Octavian dr. közismert helyi ügyvéd is.

— Bihar megyei hírek. Bihar megye tanácsa, Tóti, Margitta, Csételek, Derna, Középes, Felső-Ábrány, Bályok, Szunyod, Bogyszló és Berettyószéplak községeinek költségvetését jóváhagyta. — Az almási állami iskola első és negyedik osztályainak már hetek óta nincs tanítója. A szolgabíróság sürgős intézkedést kért a tanfelügyelőségtől a lehetetlen állapot megszüntetésére. — A Nagyvárad-Margitta közötti országúton csúttörtökön ismét megkísérelték autóbusszal a közlekedést, azonban minden eredmény nélkül, mert a havazás még nagyobb, mint eddig. A nagyvárad-i autóbustársaság 120 munkást hozott ki a hó eltakarítására és amennyiben a havazás megáll, úgy a forgalom valószínűleg már a közeli napokban megindul. Jelenleg az a helyzet, hogy a Margitta környéki falvak hetek óta el vannak zárva a külvilágtól, úgyhogy sem újságot, sem postát nem kapnak.

— A fészénnel való vasalás áldozata. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Pénteken este a Feleki-ut 8 szám alatt Frinta Mária 45 éves asszony vasalás közben a vasalóból kiáramló szénáz miatt rosszul lett. A mentők kórházba szállították, ahol fél óra múlva meghalt. Orvosi megállapítás szerint szívhibája is volt s így vált a szénmérgezés halálösszá.

— Tettenért csempészek. Székelyhidi tudósítónk jelenti: A székelyhidi állomás mellett lakó Tiberian bakter tegnap a hajnali órákban három gyanús emberrel lett figyelmes, akik egy-egy jókora zsákot cipeltek. Gyanúja még jobban megerősödött, amikor kérdéseire az emberek zavaros feleleteket adtak, aztán pedig futásnak eredtek. Tiberian azonban telefonált a csendőrségre, amely üldözbe vette az embereket. A menekülők, mikor látták, hogy elfogásukat nem tudják elkerülni, eldobták zsákjaikat és úgy futottak tovább. Kettőnek sikerült is egérutat nyerni, a harmadikat azonban elfogta a csendőrség. Pápai Lajos személyében. A felbontott zsákokban nagymennyiségű selymet és dohányt találtak, mintegy 80 ezer lej értékben. Az elfogott ember bevallotta, hogy társaival, Kovács Miklóssal és Kovács Jánossal együtt, álmosdi illetőségű magyarországi lakosok, kik megbízásból, fejenként 15 pengőért az árut Kágya állomáson kellett volna átadják Fisch Lajos nagyvárad-i kereskedőnek, vagy megbízottjának. A nyomozás megindult.

(*) Svábhegyi Szanatórium, Budapest. Igen elismert speciáliták szerint Basedow Kornát, a Svábhegy gyógyhatása versenyez az 1000 m-es gyógyhelyekkel.

— EZ AZTÁN A FELESÉG. Egy római férj felháborodott azon, hogy a felesége már ismét száz lírát kért új cipőre és a pénzt kerekén megtagadta az asszonytól. Az ifjú római nő erre bezárt az urát a szobába, ahová az éppen bement és kijelentette, hogy mindaddig nem nyitja ki az ajtót, amíg férje a százhírs bankjegyet az ajtó alatt ki nem dugja neki. A férj erre lefoglalta az asszony csokoládékesztjét, bevállalta a rádiót és a szobában levő szénnel is takarékosan bánt, hogy az ostromot kibírassa. Mikor már mindennek fogyatékán volt, egy fonalon cédulát eresztett le az utcára, melyen élelmiszereket és szénét kért. Ilymódon napvilágra jutott a dolog. A cédula meglátálói értesítették a rendőrséget. A házaspár bíró elé került, a veszekedés azonban ott is tovább folyt. A bíró végül is, minthogy zuhogott az eső, azt a tanácsot adta nekik, hogy vegyenek egy pár sárcipőt, ebben végül is megegyeztek és kibékülve tértek haza.

(*) Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk, Imreh Sándor koporsójára virágot helyeztek és részvétüket más úton is nyilvánították és a csizmadiai társulatának a zászlóval való megjelenéséért is ezúton mondunk hálás köszönetet a gyászoló családnak.

André Gide: A Vatikán pincéi. „A furesa, neveléses, bájos és kalandos alakok egész világa” — így ír a Vatikán pincéiről E. R. Curtus, a francia irodalom ismert, világhírű kritikus, s vele együtt a modern irodalomtörténet ismételt megállapítja, hogy a mai regényírás kiemelkedő fejezete ez a könyv. Büntügyi történet, amelyben széghamosok a pápa elrablásának meséjével befonják a jámbor hívek egész seregét s amelyet egy különös gyilkosság izgalmas bonyodalmai tetéznek. Ugyanakkor a francia középosztály páratlan humoru tükörképe. Minden fejezetében új meg új meglepetéseket hozó kalandregény, mulató, elejétől végig. Ára füzve 120 lej, diszes vászonkötésben 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58 az udvarban.

— UJ SI-DRESSZEK. A téli holmiki divatjából már csak a sportruhák érdeklők a hölgyközönséget. Sokan vannak, akik most készülődnek valahová a hegyek közé, hogy az egészséges téli sportokból kivégek részüket. Jelenleg a legnépszerűbb téli sport a sízés, ezért a divattervezők a si-dresszekre különösen nagy gondot fordítanak. A párisi és londoni előkelő sportszalónok újabban a következők érdekes si-dresszeket mutattak be: fehér nadrág, fehér ingblúz, piros szetter, felette sötétkék kabát, sál, kesztyű és harisnya sötétkék. Barna nadrág és sapka, sárga kabát, zöld sál. Sötétkék cordbárszony nadrág és kabát, terrakotta sállal, kesztyűvel és sapkával. Pepita nadrág, szürke bluzsabásu kabát, piros sál és sapka. Barna nadrág, sál és sapka, drapp bársony spencer-szerű rövid kabát, barna gombokkal. Sötétzöld dressz, sál, sapka és kesztyű barnászörös trikóból. Drapp nadrág, barna kabát, terrakotta sál és sapka. Látható tehát, hogy az egyszínű, sötét norvég dresszeknek erős konkurrenciát jelentenek az élénk színű, változatos összeállítású si-kosztümök.

— Házasság. Folyó hó 1-én, a bukaresti anyakönyvvezető előtt Pia Saranga (Bukarest) és Csallner Ervin (Brassó) házasságot kötöttek.

— A rekordtétlen rekordot javított. A bajorországi Allgauban híressé vált egy Ágahe nevű tehén, mely tejhozam tekintetében európai rekordot állított fel már korábban. Az elmúlt 1934 évben ezt az európai rekordot világrekordra javította, amennyiben 342 nap alatt 17.000 kilogramm tejet termelt és ezzel felülmulta Jessiet, a kanadai rekordtehenet, mely csak 16.000 kilogrammig tudta vinni a múlt évben.

— A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűviz 2-3 óra alatt könnyű, lágy béltüreléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

(*) Illyés Gyula: Oroszország. Utí jegyzetek. A költő most szeptemberben érkezett vissza két hónapos szovjetországi tanulmányutjáról. E könyvében a mai Oroszországról ad izgalmas, érdekes, naplószerű vallomást. Illyés könyve nem agitáció, hanem a közvetlen tapasztalat objektív műve. A 240 oldalas és 32 oldal mű nyomásos képmelléklettel ellátott könyv ára füzve 96 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58 az udvarban.

— Szörénymegyei hírek. Lugos város tanácsa tegnap tartott ülést, melynek legfontosabb tárgya az új főjegyzőválasztás volt. Ugyanis dr. Vasile Sándor eddigi főjegyzőt, ki 15 éven keresztül közmegelégedésre töltötte be tisztségét, hónapokkal ezelőtt átminősítették és az új főjegyzői állásra pályázatot irtak ki. Dr. Vasile megfellebbezte átminősítését és annak ellenére, hogy erre még nem kapott elintéztést, mégis megejtették az új választást és dr. Juici Octáv személyében megválasztották az új főjegyzőt. Az ülés másik fontos pontja a belügyminisztérium azon felhívását tárgyalta meg, mely szerint a város ajándékozza a tulajdonában levő kaszárnyaépületeket a nemzetvédelmi minisztériumnak. Hosszas tanácskozás után dr. Servici Tibor képviselő és dr. Biriescu Sándor polgármester kaptak megbízást arra, hogy illetékes helyen kezdjenek tárgyalásokat az ajándékozási ügyben. Ugyanis Lugos város szeretne az épületekért valami más megfelelő értékű ingatlant kapni.

A SZOKÁS HATALMA

A tanítónő délután öt órára várja a főlegényét. Az ifjú azonban késik. Végre, úgy hat óra felé, becsönget.

— Miért jön ilyen későn? — szól rá szigorúan a menyasszony. Holnap hozzon a mamájától írásbeli igazolást.

— Gyomorbajos lett Kemal ételkosztolója. Musztafa Kemal pasa ételkosztolója lemondott hivataláról, melyet emésztési zavarai miatt többé ellátni nem tudott. A kosztolónak az volt a foglalkozása, hogy minden ételből, mely a török államfő számára készült, megfelelő adagot elfogyasszon. Néhány éven át nagy lendülettel látta el hivatalát, most azonban gyomorbaja már annyira elhatalmasodott, hogy állását rendelkezésre kellett bocsátania. A török munkanélküliek között bizonyára nagy a tolongás a kintinó elhelyezkedésre.

Farsangi gondok és farsangi gondolatok

Az idei farsang úgy köszöntött be, mintha nagyobb lenne. A karácsony előtti lázas forgalom után kipihenhetik magukat a kereskedők. De ki kell pihennie a nagy megerőltetést a zsebeknek is.

De azért a fiatalság fiatalság és a farsang farsang. Mindenki spórol egy-két jó multságra és ha ki is bőjtöli utána, még jecsak rázánja ma. Ezek az alkalmak kívétel nélkül az egyesületek által rendezett előadásokból állanak. Ezeket ki kell csendes, sőt, szinte néma a város. Este az utcák kihaltak, a kávéház néptelen. Csak a cukrászdában van kevés élet. Lehet azért is, mert a hangszóró nem jár tányérozni.

Az egyesületek azonban aggódva tekintenek a következő hetek elé. A tél a egyélysztások ideje, de egyben az előadásokkal a bevétel is. A jókedvben az adakozásra is később az ember. De kinek van ma jókedve? A jókedvhez nemcsak a pénz hiányzik, hanem az egészségre is. Alig van ház, ahol nem lenne beteg valaki. A „telt ház” lehet, hogy ismeretlen lesz az idén.

Üres zseb, üres ház, üres jótékonykassza, üres kérész, üres farsang tehát az „üres” jegyében indul.

Valamint a plakátok is elárulnak.

A plakát mindig vallomás. A rendező egyet vallomása arra vonatkozóan, hogy mennyire értékelni közönséget.

Nem is olyan jelentéktelen ez! Teszt csak megfigyelni: „N. N. egyesület tisztelt meghívja a n. é. közönséget... Beléptidij személyenként 12 lej.”

„X. X. szinigazgató értesíti a n. é. közönséget, hogy megnyitó előadása...-én lesz. Jegyek ára 30, 20 lej.”

„Y. Y. társulat egyetlen előadásra jön. Jegyek: 80, 60, 40 lej.” És így tovább. Összinté vallomást tesz remélhető közönsége anyagi erejéről.

A kisebbségi egyesületek az idén nagy előadásukon a régi 80-lejes üllőhely árról leszállottak 40 lejre. De kisebb előadásainak husz, sőt 10 lejes helyárok is szerepelnek.

Kell-e ennél szerényebb és figyelmeztetőbb vallomás? Nagyszerű közönség, szívesen látunk egy kellemes estére, látunk foglalkozni műkedvelői szereposztásban ezt és azt a darabot. Tudom, hogy milyen anyagi helyzetben vagy, éppen ezért nagyon szerényen, csak 10, vagy 20 lej kérek tőled.

Pedig az a minimális beléptidij oly csekély, hogy alig marad valami a „jenn megjelölt” jótékonycélra.

Ime, nagyszerű közönség, egy kis elszámolás arról, hogy 4%-os (nagyon kedvező!) vigalmi adó mellett miféle kiadások vannak egy előadással, amelyek illeték- és adó-természetűek, míg a közönség végre leülhet a nézőtérre:

Az egyik egyesület 12 lejes helyárok mellett telt házat ér el. Miután a jegyekre még különféle bélyegilleték kell, minden jegy 15 lej áron kel el. A telt ház 250 jegy. És most számítsunk:

Repülőbélyeg a 250 jegyre	500 lej
Munkanélküli adó	250 „
4%-os adó	120 „
Plakátért városi adó	80 „
Plakátért bélyeg (60 drb.)	36 „
Zeneszerzők egyesületének	335 „
Jegyek árán az adóhivatalnak	105 „
Különböző kérvényekre bélyeg	40 „
Összesen	1466 lej
A teljes bevétel	3750 „

Csak adótermészetű kiadás 36%.

A többiből kell fedezni a zenészek díját, villanyt, fűtést, termet, sok-sok más költséget. Nagyon takarékos és főképpen ügyes, áldozatkész, ingyen munkáértvel rendelkezik az az egyesület, melyik még valami jövedelmet is tud felmutatni.

Igazán nincs értelme kis beléptidijas előadásokat rendezni, a jótékonykasszák szolgálatában. Inkább kevesebbet, de úgy, hogy az adókon kívül csakugyan maradjon valami az egyesület pénztárában is.

Az idő nagyra rácsafolt arra a régi közmondásra, hogy „Jobb a sűrű krajcár, mint a ritka forint.”

A legjobb azonban multság nélkül jótékonykodni!

Legközelebb:

Lássuk Máramarosszigetet!

A fogarasi magyarság az állami anyakönyv adatainak tükrében

Fogaras összesen 119 születés volt az 1934 évben. Ez a szám alig 60%-a a háború előtti születéseknek, bár akkor a lakosság valamivel kevesebb volt. Ennek magyarázata két dologban van. Az egyik a megnehezített életviszonyok, a másik minden bizonnyal az orvosi ismeretek széleskörű elterjedésében található.

A születések vallás szerint a következőképpen oszlanak meg: orth. 36, gör. kat. 40, róm. kat. 15, evang. 6, ref. 19, unit. 2, izr. 0 és fel. nélküli 1.

A román anyanyelvűekkel kötött vegyesházasságokból születettek majdnem kivétel nélkül a két román vallásfelekezetbe jelentik be, még akkor is, ha az apa nem román anyanyelvű. Ref. férfinak és orth. vagy gör. kat. nővel való házasságából 2 esetben; ref. nőnek orth. vagy gör. kat. férjjel kötött házasságából 2 esetben; róm. kat. férjjel kötött házasságából 2 esetben; róm. kat. nővel kötött házasságából 2 esetben; evangélikus nőnek orth. vagy g. kat. férjjel kötött házasságából 2 esetben, összesen tehát 10 esetben vagy az ort., vagy a g. kat. egyház kapta az újszülöttet. Ha ezt csupán az apa szerint vesszük, négy újszülöttet vesztettek a magyar egyházak. Ha pedig a szülők neve szerint csoportosítjuk az újszülöttet, 5 esetben a bejelentés a kisebbségi egyházak kárára történt.

Kisebbségi szempontból nem vizsgálható egyáltalán a helyzet. Azt mutatja, hogy a születéseknek 15-20%-át minden évben elvesztik a magyar egyházak. Ezért belátható időn belül nem lehet remélni, hogy természetes szaporodás által a magyarság növekedni tudjon Fogarason.

Nehezíti a helyzetet a két nagyobb kisebbségi egyház egymás közötti rendezetlen viszonya is. A vegyes házasságokból született gyermekekért állandó csendes küzdelem folyik a két között.

A vegyes házasságokon keresztül lassan elvérzik a fogarasi magyarság.

A házasságok adatai a következők. Összesen kötött 40 házasság. Ezekből 23 egyező, 17 különböző vallásuk között. Felekezetek szerint: az orth. egyházra esik 8 egyező és 9 vegyes; a g. k. egyházra 6 egyező, 11 vegyes; a r. k. egyházra 3 vegyes; az evang.

egyházra 2 egyező, 4 vegyes a ref. egyházra 5 egyező, 6 vegyes; az unit. egyházra 1 vegyes; az izr. egyházra 2 egyező.

Fogaras úgy látszik a vegyes házasságok hazája. De míg a két román egyház között különbözőbb következménnyel nem jár, a kisebbségi egyházak a vegyesházasságokkal, amint azt a születések világosan mutatják — csak veszíthetnek lélekszámukból. Bármilyen fájdalmas is, természetes folyamat ez, hiszen a kenyér kérdése van a házasságok megett.

Másik oldalról ez a sok vegyes házasság magyarázza azt a megértő szellemet, mely Fogarason az összes egyházak között nem csak a multban, de a jelenben is megnyugtatóan fennáll.

Haláleseti bejelentés összesen 77 volt. 19 orth. 15 g. kat. 13 ref., 18 r. k., 8 evang., 1 unit., 3 izr. A halottak számában a kisebbségi egyházak sokkal nagyobb százalékból szerepelnek, mint a születés, vagy házasságkötésnél. Lehet, hogy ennek egyik oka a magyarság szegényebb volta. Egészségtelenebb lakóviszonya, hisz kétséget kizáróan áll az a tény, hogy a magyarság a város legszegényebb eleme.

Régi dicsőség és a jelen nyomorúsága egy egyházi számadásban

A református egyház febr. 10-én tartja meg évi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozatában szerepel mult évi elszámolása is. A számadásnak tételei arról a nagy küzdelemlől beszélnek, amit Fogarason az egykor gazdag ref. egyháznak folytatnia kell önmaga fenntartásáért, de egyúttal mutatja azt a gondoskást és áldozatkészséget, melyet minden tagja, de főképpen a vezetősége érez és kifejt az egyház munkájának zavartalan folytatásáért.

Kerek összegekben a következő kiadási tételek szerepelnek a számadásban: adókra 26.000 lej; személyi kiadásokra 110.000; dologiakra 31.000; nagy megerőltetéssel és alapjainak teljes kimerítésével sikerült felépíteni az 1927 óta elrendelt patakpartot. Ezzel együtt a kiadási végösszeg 250.000 lej.

Szomorú tétel a kényszerűegységek miatt leírt betétek összege. Régi és nemes hagyományok nevét viselő, többnyire jótékony alapjainak csaknem 60%-át vesztette el az

A vallásváltóztatások száma 22. Itt kétféle áramlás állapítható meg: egyik a kisebbségek felől a többségi egyházak felé, a másik a r. k. és ref. egyházak között. Az egyházak kimutatásából megállapítható még az is, hogy a szorványokban lakó magyarság minden évben apad a kitérősek által. Itt különösen szükség lenne arra, hogy a szorványba kimenő lekipásztör ne r. k. vagy ref. vagy unit. legyen, hanem magyar pap és látogassa meg kivétel nélkül mindenik, a községben lakó magyart, de ne azért, hogy misszionálja, hanem azért, mert úgy is egy évben egyszer, vagy egyszersem jut az a magyar testvérünk abba a helyzetbe, hogy házában valaki magyarul is szóljon hozzá.

Mind olyan kérdések ezek, melyeknek intézéséből ki kell rekeszteni a felekezeti kérdést. Itt a szorványban egy lélek elvesztése mindeniket egyformán gyengíti.

Vajon ebben a helyzetben az életössztön lesz-e elég erős ahhoz, hogy legyőzze a felekezeti és társadalmi különbségeket? Hinnünk kell, hogy igen és a magyarság vezetői nemcsak meg akarják, de meg is fogják találni a közös munka lehetőségeit.

egyház a konverziós törvény folytán. Itt a leírás 200.000 lej. A megmaradt tőkét csak 10 év múlva fizetik vissza kamat nélkül. Csaknem megsemmisültnek mondható az egyház és iskola építési alapja és egy nagyobb javítás esete a leszegényedett hívek teljesen képtelenek lesznek hordozni az egyház fenntartásának terhére.

A megváltozott idővel az egyházra szakadt nagyobb terheket az egyház tagjai megértő és áldozatkész lélekkel hordozzák és az önkéntes adakozások összege minden elismerést megérdemel.

A közgyűlés másik fontos tárgya a presbitérium kiegészítése. Hét haláleset és eltávozás miatt megürült presbitéri állás vár betöltésre. A megválasztandó új egyháztanácsosok munkája és lelkesedése van hivatva arra, hogy a megtartás munkáján túl az építést és új erőgyűjtést megkezdjék.

Nevek és arcok

Minden város bizonyos mértékben loakálpatrióta. Ezt nem lehet elvitatni Fogarastól sem. Vannak nevek, kikre most is és még sokáig emlékezni fognak a fogarasiak.

Most időszzerű Darányi Kálmán magyar földművelésügyi miniszter. Ő bizonyára nem gondol annyit Fogarasra, mint amennyit itt azok emlegetik, kik még itteni szolgabíró korában ismerték és bár nem volt fogarasi szülött, bizonyos rokonsértséggel és büszkeséggel gondolnak rá. Egy név, egy ember, kinek emelkedésében Fogaras is egy lépcsőfok volt. Még élnek itt személyes ismerősei, kik gyakran emlegetik.

Bicsérdi is városunk lakója volt. Az adóhivatalban kezdte hirdetni egészségi tanait. A flekken városában nem sok híve van, de annál többen emlékeznek meg róla, mint kitiűnő hivatalnokról.

Török Sándor, az Idegen Város írója befutott. Innen indult. A fogarasi gimnáziumnak volt tanulója. Ő bizonyára szívesen megfellejtkezik Fogarasról, hol éltek sok megpróbáltatásán ment át, de Fogaras szeret reá gondolni, különösen most, amikor már neve van.

Málnási Károly, az enyedi Bethlen-gimnázium igazgatója is itt volt tanár. A ref. egyháznak több éven át gondnoka is. Ő róla tudjuk, hogy szeretettel gondolt vissza barátaira. Mi sem feledjük Őt.

Bedő Boriska, most indult a hírességek útján. Ma riportokat írnak róla. Tömegek igyekeznek őt meghallgatni. Ő az első unitárius gyakorlati igehirdető egész Közép Európában, sőt az egyetlen női pap. Ma budapest legnépszerűbb igehirdetője. De azért: fogarasi. Még nem vehette el Fogarastól a világot. Itt élnek szülei és osztóznak leányuk boldogságában.

Nevek, kiket nem feledtek még el Fogarason

NEVEK, KIKRŐL MÁR NEM BESZELNEK

Pánczél Károly ref. lelkész. Több mint 50 évig pásztortolta a ref. egyház híveit. Igazi patriarkha. Csorbíthatatlan tekintély. Ugy járt hívei és a város lakói között, mint mindenkinek atyja. Hatalmas alakja senki előtt meg nem hajolva viharálló tülgként magaslott ki az emberek soraiból.

Mikszáth Kálmán, a halhatatlan magyar író. Fogarasnak több ízben képviselőjelöltje. Ilyenkor a városnak rajongásig szeretet vendége.

Jegyezzünk fel e két ember találkozásáról egy megtörtént esetet, szemtanuk adatai alapján. Az idő telik és kár lenne, hogy ez a kedves epizód, mely mindkét nagy emberre annyira jellemző, elveszzen a feledés homályában.

Mikszáthot egész Fogaras izgatottan várta. Bár szakadt az eső, nagyon sokan kiűnt voltak a nemrég megnyitott vasúti megállónál. A várakozók között ott volt Pánczél Károly is. Szép fehér szakáll, tisztes ősz alakja kimagaslott a vendéget várók tömegéből. Ő volt kiszemelve ünnepi szónoknak.

Mikor a betőfőző vonatról Mikszáth le szállott, levette kalapját és csendes, de messze hangzó erőteljes hangon kezdte bele az üdvözlő szavakba. Mikszáth különösnek találta a helyzetet, hogy egy nálánál idősebb ember és éppen ref. pap hajadonfővel üdvözlje őt a szakadó esőben. Az üdvözlő beszédbe szólva, megkérte Pánczél Károlyt, hogy csak tegye fel a kalapot.

Pánczél Károly így válaszolt:

— Kalapomat én nem a képviselőjelölt ur előtt, hanem Mikszáth Kálmán, a nagy magyar író előtt vettem le. És nem is tette fel!

Lesz-e tanácsválasztás?

A politika általában unalmas dolog. De olykor mégis érdekel mindenkit.

Ma Fogarason a városi tanácsválasztás van napirenden.

Eleinte az érdekelte az embereket, hogy ki lesz a polgármester?

Később az lett a fontosabb, hogy hány listát tesznek le?

Majd arra lettek kíváncsiak, hogy mikor lesz?

Aztán, hogy lesz-e, vagy nem?

Most már azt mondják: „Lesz, ahogy lesz!”

Mert az igaz, hogy nagyon sok próbálkozást folyt.

A cél nagyon szép és tiszteletreméltó volt: Olyan tanácsot választani, mely az egész városnak megfelel. De hol vannak azok az emberek, akik minden pártnak megfelelnek?

A tanácsválasztás ugyanis nem a város ügye (kár), hanem ez is olyan pártügy, mint akár egy országos választás. Itt is meg vannak a kis és nagy akarnokok. Itt is élnek a kis és nagy ígéretet. Vannak harcok, vannak érdekek és ezek között a város, a polgárság, az adófizető alany érdeke nem nagy szerepet játszik.

Feltételek vannak, melyek teljesítése nélkül egyik sem kíván választani.

Az egyik párt semmiesetre sem mehet a kormány-párttal.

A másik csoport nem szavaz olyan listára, melyen idegenek is szerepelnek.

A harmadiknak még beváltatlan ígéretei vannak, mik ha nem teljesülnek...

A negyedik csak akkor választ, ha úgy lesz, amint akarja.

Mikor lesz tehát?

Valószínűleg akkor, amikor úgy lesz, a hogy diktálják.

Mindegy, csak jó legyen.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Egyszerre nyolc állammal folynak a kereskedelmi tárgyalások

Kevés kilátás van az angolokkal való megegyezésre — Módosítják a franciákkal és Svájccal fennálló fizetési egyezményt? — Németországgal, Belgiummal, Hollandiával és Portugáliával jó uton haladnak a tárgyalások — Sok a drachmakövetelése Romániának — Preferenciális rendszer készül a kisantant-államok között

Bukarest, február 10.

Az a barátságos hangulat, amelyet minden homályossága ellenére is teremtett az új külkereskedelmi rendszerről szóló rendelet, megint eltűnt a piacról. Az a tény, hogy a régóta várt és követelt végleges rezsim életbeléptetését elhalasztották, hihetetlen konsternációt keltett az összes gazdasági és kereskedelmi körökben. Most már az egyedüli reménység az, hogy Manolescu-Strunga miniszter, ha visszaérkezik, talán ismét ki fogja harcolni a maga koncepciójának maradéktalan alkalmazását. Ez azonban jelentős mértékben függ azoknak a tárgyalásoknak az eredményétől is, amelyekért a miniszter külföldre utazott. Attól függ, hogy azok az országok, amelyekkel Romániának kereskedelmi forgalma van, milyen mértékben hajlandók Manolescu-Strunga új rendszerének a feltételeit elfogadni és a multbeli differenciák elintézéséhez hozzájárulni.

A LEGNEHEZEBB DIÓ: ANGLIA

Manolescu-Strunga utiprogramjának első állomása London. Közismert dolog,

hogy az angol kereskedők és gyárosok már a legerélyesebb lépésekre készültek Románia ellen, ahonnan nem tudják megkapni több mint 2 millió fontot kitevő követeléseiket, miután a Banca Națională nem tudja a nála lejben befizetett számlaösszegeket fontban átutalni. Ez a probléma lényege erősen leegyszerűsítve. A valóságban a kérdés sokkal bonyolultabb és ez magyarázza meg azt a szokatlanul energikus hangot, amelyet az angolok kezdtek használni a Romániával megindult tárgyalások során. Manolescu-Strunga legutóbbi londoni látogatásakor, amelyet Runciman angol kereskedelmi miniszternél és Frederick Leith-Ross nemzetgazdasági tanácsosnál tett, csak informatív jellegű tárgyalásokat folytatott, azaz a céllal, hogy a két kormány álláspontja tisztán álljon. Ekkor tűnt ki, hogy

az angol kormányt belpolitikai okok kényszerítik arra, hogy különleges súlyt helyezzen a román tartozások rendezésére.

Az angol kormány magatartását a lan-

cashirei és jorkshirei fonódák nyugtalanodása befolyásolja. Ezeknek a gyáraknak a megbízottja, Mather 1934 júliusában személyesen eljött Romániába, hogy kieszikölje a román importőrök által lejben deponált összegeknek fontban való átutalását. Mather csak a lancashirei fonógyárak egyesületének a követeléseiről tárgyalt, amelyek összege akkor 150 ezer fontot tett ki csupán. Meg is ígérték neki, hogy egyelőre 5000 fontot átutal a Banca Națională. Az átutalás nem történt meg és ezért a lancashirei és jorkshirei fonódák nyomására Runciman miniszter mindenekelőtt azt kívánta Manolescu-Strungától, hogy fizessen le egy jelentős előleget az angolok követelésének számlájára, még pedig 15-20 napon belül. De miután az angolok nem tudták akkor eldönteni, hogy ez az átutalás milyen követeléseknek a számlájára történjék, miután az Angliával szemben fennálló román tartozások összegéről egész idő alatt nem esett szó, Manolescu-Strunga első londoni útja nem járt gyakorlati eredménnyel.

Tud-e fontban fizetni Románia?

Hazaérkezve, a kereskedelmi miniszter összeállította megközelítő pontossággal ezeknek a tartozásoknak a kimutatását. Az angolok szerint Románia 2.2 millió fonttal tartozik. Ez körülbelül meg is felel a papírfornának. Ebben az összegben benne van minden olyan tartozás, amelyet az angol hitelezők nem kaptak meg. Tehát nemcsak azok az összegek, amelyeket lejben a román importőrök befizettek a Banca Naționalăhoz, hanem sok más tartozás is, amelyet az importőrök esetleg nem akarnak megfizetni és éppen az átutalási nehézségeket használták fel ürügyül, hogy ne fizessenek, vagy pedig

olyan kétes követelések is benne vannak a 2.2 millió fontra rugó összegben, amelyek nem lesznek talán sohasem kifizetve, mert az adósok már régen inzulensek.

És éppen ezeknél a tételeknél van a kérdés fordulópontja. Az angolok követelik a pénzüket és nincsen, aki megfizesse. Manolescu-Strunga fel is világosította erről az angolokat, valamint arról is, hogy a Banca Națională milyen mértékben tudná az angol követeléseket letörleszteni. Két megoldási lehetőség került tanulmányozásra. Az egyik szerint Románia hajlandó belemenni abba, hogy az általa Angliába exportált áruk ellenében járó fontdevizákból nagyobb százalékot tartson vissza a Banca Națională a régi tartozások fizetésére, illetve, hogy nemcsak a második, hanem az első kategóriába tartozó exportcikknek is — a gabona kivételével — 40 százalékot fordítson erre a célra a Banca Națională. A másik megoldás az lenne, ha az angolok megelégednének azzal az összeggel, amelyet a Banca Națională saját fizetési eszközeivel tudna átutalni nekik. Az első pontban könnyű lesz a megegyezés, de ebben az

esetben is

az angol követelések fizetésére fordítható devizaösszeg legjobb esetben sem fogja a 80 ezer fontot meghaladni havonta, ami azt jelenti, hogy a régi tartozások letörlesztése körülbelül két évig fog tartani.

Más kérdés, hogy a Banca Națională miképpen fogja nélkülözhetni azt a 40 százalékos szabad devizát, amely az első kategóriájú áruk exportjából jár neki és amelyre esetleg más államokkal szemben fennálló kötelezettségek teljesítésére van szüksége. Ami viszont azt a törlesztési

módot illeti, hogy ezen a devizamennyiségen kívül a Banca Națională még a saját készletéből is fizessen az angoloknak, ez nem is jöhet tekintetbe, azon egyszerű oknál fogva, hogy a Banca Naționalának nincsen semmiféle devizafölöslege. Szakvélemények szerint pusztán elméleti jelentősége van csak annak a tárgyalási pontnak, amelyről arról van szó, hogy Románia 3-4 hónap alatt fizesse ki a régi tartozásoknak 5-10 százalékát a Banca Națională saját devizatartalékaiból. Éppen ezért kereskedelmi körökben türelmetlenül várják Manolescu-Strunga második londoni útjának az eredményét.

Mégis lesznek svájci és francia devizacertifikátok

De más viszonylatokban is nehézségek vannak az új külkereskedelmi rendszer elfogadtatása körül. Manolescu-Strunga mostani útjában kiszáll Párisban és Bernben is, ahol arra igyekszik rávenni a francia, illetve a svájci kormányt, hogy a velük fennálló kliringszerződésben kikötött elsőbbségi jogukról mondjanak le. Erre azért van szüksége Romániának, mert jelenleg a svájci és francia hitelezők bizonyos sorrend szerint kapják meg a klirngben elszámolt követeléseiket. Emiatt a román devizacertifikátokat, melyeket a Franciaországba és Svájcba történt exportból eredő devizákra adnak ki, nem lehet szabadforgalom tárgyává tenni.

A devizacertifikátok szabadforgalma azt jelentené ugyanis, hogy azok tulajdonosa annak a francia, illetve svájci cégnek fizet velük, akinek akar, nem pe-

dig akinek régebbi követelése van Romániában.

És miután a devizacertifikátokat nem lehet eladni, az exportőrök nem visznek ki árut ebbe az országba és így a kereskedők is csak elméletben élvezik azt az előnyt, hogy hivatalos árfolyamon vett devizákkal fizethetik az importot, mert ilyen devizák — az export teljes hiánya folytán — nincsenek a piacon. Ezért nem működik a francia-román és a svájci-román klirng. Az exportőröket ugyanis nem lehet arra kötelezni, hogy a kivitt áruk ellenében kapott devizákat teljes összegben adják oda hivatalos árfolyamon a Banca Naționalának, amikor Franciaországra és Svájcra nem kapnak eladható certifikátokat, viszont más országokba történő exportnál 80 százalékban a devizacertifikátok megfelelő haszonnal eladhatók. Hivatalos körökben remélik, hogy saját árukivitelük fokozásának

érdekében Franciaország és Svájc mégis bele fognak egyezni a sorrendi fizetési felfüggesztésébe és akkor ezzel a két országgal szemben már életbe lehet léptetni az új rendszert.

NÉHANY EREDMÉNYES AKCIÓN

Az a román kereskedelmi delegáció, amely Berlinben tárgyalt és állítólag kedvező eredménnyel (amely azonban csak az új rendszer életbeléptetése után fog mutatkozni, mert egyes feltételek szerint Manolescu-Strunga az egész új rendszert a Németországgal való kereskedelmi kapcsolatok kibővítése érdekében harcolta ki), ezidőszent Hágában van és a holland kormánnyal tárgyal. Ezeknek a tárgyalásoknak az eredményéről még semmit sem hoztak nyilvánosságra. Az egyedüli értesülés az, hogy

az új holland-román kereskedelmi egyezmény főbb alapfeltevéleit megállapították

és Emil Marian, az exporthivatal vezetője a hét végén már Prágába utazik, a gazdasági kisantant ülésére. Belgiummal még első útján sikerült kereskedelmi egyezményt megkötnie Manolescu-Strungának, de ennek a részletei sem ismertek. Most tárgyalások indultak meg a Banca Națională és a bukaresti belga követtség között egy kiegészítő fizetési egyezmény megkötésére is. Portugáliával a nemrég megszakított tárgyalások a héten újra megindultak, ami főképpen a petróleumexportőröket érdekli.

Görögországgal is folynak tárgyalások. Itt az a helyzet, hogy miután Románia külkereskedelmi mérlege erősen aktív, a Banca Naționalának hatalmas drachmakészlete van, amelyet nem tud felhasználni, vagy csak késedelemmel tud felhasználni és ezért az exportőrök is nagy késedelemmel kapják meg a Görögországba kivitt áruk ellenértékét. Emiatt Románia kénytelen lesz fokozni a görög áruk behozatalát, hogy elegendő egyensúly jöjjön létre a két ország kereskedelmi és fizetési mérlege között.

A GAZDASÁGI KISANTANT PRÁGAI KONFERENCIÁJA

Február 18-ikán Prágában összeül a kisantant-államok gazdasági bizottságának negyedik konferenciája, amelynek napirendjén a következő kérdések szerepelnek: 1. Mit csináltak az egyes államok külön szekciói a belgrádi konferencia óta. 2. Milyen közvetlenebb és praktikusabb eszközökkel lehetne a három ország kereskedelmi kapcsolatait kifejleszteni? 3. Végleges intézkedések a közlekedés terén való tényleges együttműködés érdekében. 4. A kisantant-államok egymás közötti turistaforgalmának előmozdítására vonatkozó egyezmény megkötése. Ezeknél a jelentős kérdéseknél azonban

sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítanak annak az értekezletnek, amelyet a konferencia előtt fognak megtartani a három állam kereskedelmi politikájának képviselői.

Hir szerint ezen a február 13-ikára kitűzött előértekezleten preferenciális kereskedelmi megállapodást terveznek a Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia közötti áruforgalomra és ezt a megállapodást azonnal a 18-ikán összeülő konferencia elé terjesztik ratifikálás végett. Ugyanakkor közös alapelveket akarnak lefektetni a kisantant-államok a jövőben megkötendő külkereskedelmi szerződésekhez. A nagyjelentőségű konferencián a román kormányt I. Christu meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium gazdasági osztályának főnöke és Emil Marian, az exportintézet vezérigazgatója képviseli.

Olvassa el!

Feltétlenül érdekli, mert a magyar élet sorsát példázza

Ez a regény most jelenik meg, mint a B. L. és Népujság januári ajándékregénye.

Erdélyi Ágnes: KOVÁCSÉK

című regénye.

Kilónként 15—25 bani adót terveznek a lisztre a buza-export fokozása érdekében

Megszűnik a gabonakormánybiztosság és jön a buzaértékesítő hivatal — Sorozatos megbeszélések a földművelési minisztériumban a buzaárak feljavításáról

Bukarest, február 10.

Sassu földművelésügyi miniszter első ízben hívta össze azt az általa összeállított biztosságot, amely az 1935. évi gabonatermés értékesítését készíti elő. A biztosság ülésén a miniszter részletesen beszámolt a gabonatermelés és kivitel támogatására eddig alkalmazott intézkedésekről, amelyek eredményeivel nagyon meg van elégedve. Az államnak kötelessége — mondotta Sassu — a legelhatározottabban és minden eszközzel megvédeni a buzaárak értékesítését.

A belföldi buzaárak esésének megakadályozására több módszer is van. Mindenekelőtt van a rendes prémiumrendszer, amelyet az 1931. évi rekordtermés értékesítésénél alkalmazott Románia és sikerült is 100.000 vagon búzát exportálnia. Ez a rendszer kétségtelenül előmozdította a buzaárak emelkedését, de nem felelt meg a termelők várakozásainak, mert a vagononkénti 10.000 lejes prémiumnak csak egészen kis része jutott nekik és így 1931-ben fizetődött ki legkevésbé a gazdáknak a buzaárak emelkedése, viszont az állam részéről hozott egymilliárd lejes pénzáldozat nem volt arányban az általa elért eredménnyel.

A továbbiakban Sassu miniszter az állam közvetlen buzaáraként foglalkozott, amely rendszer a tavalyi gyenge termés idején szerinte kitűnő eredménnyel járt. Közbeléphet azután az állam úgy is, hogy kényszerítő rendszabályokkal minimális buzaárakat állapít meg a belföldi kereskedelem és fogyasztás részére. Lehet azután állami monopóliumot csinálni a búzára, akár az állam közvetlen kezelésében, akár koncesszió, illetve közvetítő szerv létesítése útján. Végül kombinálni lehet az állami beavatkozást úgy, hogy minimális árakat állapít meg a belföldi forgalomban és prémiumokat fizet az exportnál. Sassu miniszter előadásából az tűnik ki, hogy az új kampányban a kormány ezt a vegyes rendszert akarja alkalmazni, de ehhez szükségesnek tartja, hogy a nagymalmok színdátusa, a mezőgazdasági szövetkezetek központja és a gabonaexportőrök szövetsége között a legszorosabb harmónikus közreműködés legyen, amiben az állam támogatása mellett feltétlenül számíthatnak a Banca Națională nékülözhetetlen segítségére is.

Sassu miniszter az új rendszert úgy képzei el, hogy a kiviteli prémium fizetését abból a különbözetből fogja fizetni, amely a megállapított belföldi minimális buzaár, valamint a termelők és malmok által erre a célra közösen megállapított ár között fog keletkezni.

Végleges döntés még nincsen. Az első megbeszélésen jelen volt biztossági tagok megbízást kaptak, hogy tegyék tanulmányozás tárgyává a Sassu miniszter által felsorolt buza-

fenntartási rendszereket, esetleg tegyenek javaslatot más módszerek bevezetésére. A mezőgazdasági szövetkezetek delegátusa már az első értekezleten kifejtette, hogy tiltsa meg a kormány a buzaárak emelését olyan vidékeken, amelyek nem felelnek meg erre a célra és segítse elő, hogy a buzaárak emelését át lehessen csoportosítani a megfelelő vidékekre. A buzaárak emelését korlátozni kell, mert csak így lehet minőségileg is megjavítani a termést. Az értékesítés szempontjából meg kell szervezni a leraktározottbúzára történő hitelfolyósítást és a varáns-hitelek. Ezenkívül a földművelésügyi minisztérium azzal szívesen a termelés segítségére, hogy siettetni a régi termései buzaárak felvásárlását. Az egész akció érdekében fokozni kell a kivitel, akár exportprémiumok formájában, akár a malmok által fizetendő 0.50—1 lejig terjedő illeték révén.

A kormány buzaárértékesítési akciójára vonatkozó trevekkal kapcsolatban egyes források azt írják, hogy 14 hónapi kísérletezés után a kormány most teljesen elejtette a kenyérbé-nyeg-rendszerre való visszatérés gondolatát. Tatarescu miniszterelnök Bratiano Dinuval egyetértésben azt a javaslatot fogja legközelebb a minisztertanács elé terjeszteni, hogy a lisztre rójának ki egy kilónként 15 és 20 bani között váltakozó takszt, amelyet a többi fogyasztási adóval együtt a kincstár közgei hajtának be. Ezeket az illetékeket azonban nem állami jövedelemnek fogják kezelni, hanem átadják egy felállítandó buzaárértékesítési hivatalnak, amely utódja lesz a most működő gabonakormánybiztosságnak. Az új hivatalnak lényegesen nagyobb hatásköre lesz és teljesen önállóan kezeli majd a malmoktól behajtott lisztadót, amelyből alapot létesítenek a buza-export elősegítésére. A buzaárértékesítési hivatal a földművelésügyi minisztérium mellett fog működni, de a bevételeit a Banca Națională gyűjti meg és adminisztrálja.

A buzaárértékesítési hivatal az export stagnálása idején, vagy olyankor, amikor a nemzetközi piac amugyis kedvez a buzaáraknak, nem fog beavatkozni, hanem csak gyűjti az inkasszált lisztaksztakat. Mihelyt azonban megindult a buzaárak emelkedése és külföldön csak alacsony árakat lehet elérni, a kormány megkezdheti a kiviteli prémiumok fizetését. Miután a lisztadóból remélt jövedelmek révén a gabonakampány meglesz a szükséges alap, a kormány nem lesz kénytelen a szezon megindulásakor kapkodni, hogy megfelelő finanszírozási módot találjon az export segítésére, mint ahogy az utóbbi években történt, hogy az egész exportkampányt lebonyolították az állam támogatása nélkül, különösen a termelőkre kedvezőtlen körülmények között.

Súlyos visszaélésekkel vádolják a bukaresti Bercovitz-bank hitelezői bizottságát

A maguk követeléseit megkapták és most elősegítik a bank vagyonaik az elidegenítését — Perek labirintjával akadályozzák meg a bank helyzetének tisztázását

Bukarest, február 10.

Alig két hete, hogy a bukaresti törvényszék többszörös tárgyalás után elutasította több hitelező-betétesnek azt a kérését, hogy rendeljék el a csődöt a L. Bercovitz bankház ellen, mert nem fizette meg a kényszerűesség esedékes részleteit. Ez a per azért keltett általános érdeklődést, mert nincs talán még egy pénzintézet a fizetéseképtelenségi hullám áldozatai között, amely ellen annyi per indult volna meg. Az adott esetben beadott csődkérelmük sorsa elé azért is nézték felfokozott érdeklődéssel, mert annakidején a betétesek s hitelezők csak úgy voltak hajlandók hozzájárulni Bukarest egykor egyik legjelentősebb bankjának a kényszerűességi kéréséhez, hogy a Bercovitz-család külön garanciákat adott az esedékes részletek pontos betartására. Többek között a betétesek javára kötötték le azt a hatalmas és kitűnően jövedelmező bér-

palotát, amelyet Bukarestben mindenki Szent György-passzázs elnevezés alatt ismer. Ezt a bérpalotát külön részvény-társaságként alakították át és ennek a részvényeit kötötték le garanciául. De a konverziós törvény megszavazása után, amelybe utólag becsempésztek egy bankmentő paragrafust, amely szerint öt éven át nem lehet sem végrehajtást vezetni, sem pedig csődöt kérni a nemfizető pénzintézetek ellen — a Bercovitz-család a hitelezői-bizottság hozzájárulásával értékesítette a Szent György-passzázszt más céljaik érdekében, azonkívül a hitelezői-bizottság több nagyszámú és megfelelő bonitású követelését feltűnően alacsony és kétes tartozások ellenében cedálta olyan személyekre, akik a Bercovitz-családdal, vagy a hitelezői-bizottság egyes tagjaival igen közeli viszonyban állanak.

Emiatt a bank I. Grünberg nevű hitelezője a büntető perrendtartás 611. sz.

Ennek a pénzszekrénynek a KULCSA az Ön rendelkezésére áll!

A KULCSA az Állami Sorsjáték SORSJEGYE!

A 4. osztály huzása FEBRUÁR 15-én 34.451 nyeremény 203.746.000 lei értékben.

ALLAMI SORSJÁTÉK

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

Arad	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	Cluj	Economia Institutul Comercial de Credit Banca Dacia
Brașov	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	Oradea	Un-on
Cernăuți	Banca Comercială Națională B-ca Oehlgesser & Horowitz Alfred Noe Banc. Iliescu	Tg. Mureș	Ernest Révész
		Timișoara	Banca Centrală Banca de Scut Banca Timișoara

kaszának egyik bekezdése alapján kérte, hogy a törvényszék függessze fel a Banca L. Bercovitz mellett a hitelezők nevében működő biztosságot. Beadványában ez a hitelező azzal indokolja meg a kérését, hogy a biztosság tagjai már megkapták a maguk követeléseit és ennek ellenében állandóan a többi betétes és hitelező érdekei ellen dolgoznak. Ennek az állításának a bizonyítására megemlíti, hogy a hitelezői-bizottság semmiféle lépést sem tett, amikor a 40 millió lej értékű Szent György-passzázszt elvonták a bank hitelezőinek nyújtott garanciák közül és ettől eltekintve sem ellenőrzi a bank tevékenységét, hanem ellenkezőleg, megkönnyíti a pénzintézet még megmaradt vagyontárgyainak elidegenítését a hitelezők rovására.

Ebben az érdekes ügyben február huszadikára tűzték ki a tárgyalást. A jelek szerint azonban a tárgyalást aligha fogják megtartani. A bank vezetői ugyanis az intézet elleni folyamatban levő külön-

böző pereket formai kifogásokkal úgy összekapcsolták, hogy egyik késlelteti a másiknak a letárgyalását. Többek között az történt például, hogy a kifogásolt hitelezői-bizottság I. Ledeanu nevű tagját több, kétesjogu hitelező kérésére és a hitelezői-bizottság támogatásával felfüggesztették. Ledeanu megfellebbezte a felfüggesztését. A fellebbezési tárgyaláson megint jelentkezett három betétes, akik kérték Ledeanu felfüggesztését. Emiatt most Ledeanu a tárgyalás elnapolását kérte, hogy a haladék alatt hivatalosan is tudomást szerezhesen a három új hitelezői beavatkozásáról. A bíróság el is halasztotta ezt az ügyet május 14-ig és így alig valószínű, hogy ezt megelőzően tárgyalni lehessen az egész hitelezői-bizottság felfüggesztése iránti keresetet. És hogy az ügy még komplikáltabb legyen, most van ítélet előtt több betétesnek az a kérése, hogy vonja vissza a bíróság a Banca Bercovitz kényszerűességét és rendelje el a csődöt ellene.

Nagy árfolyamzuhanás a párisi tőzsdén

A Francia Bank részvényárfolyama 500 frankot veszített

Páris, február 10.

A párisi tőzsdén tegnap valamennyi érték árfolyama nagy mértékben esett, ami valószínűleg riadalmat keltett. Az értékpiacon szokatlanul nagy mennyiségű volt a kínálat ennek következtében úgy a francia, mint a nemzetközi értékpapírok árfolyama nagyon zuhant az előző esethez képest. Jellemző a rossz arányára, hogy

a Francia Bank részvényárfolyama majdnem 500 frankkal esett az eddigi 10.650-es kurzussal szemben.

Az árfolyamzuhanást főleg a képviselőház feltűnően gyenge bizalmi szavazatának tulajdonítják. A többség ugyanis ismeretesen csak igen gyenge többséggel vetette el a szocialistáknak a Flandin-féle dekretumtörvényekkel kapcsolatos indítványát. Ezt a körülményt a spekuláló kihasználta, rámutatva arra, hogy a belpolitikai kilátások igen kedvezőtleneké váltak és tartani lehet a Flandin-kormány helyzetének súlyosra fordulásáról.

SPORT

Asztali tenisz

AZ ASZTALI TENISZVILÁGBAJNOKSÁG a sokszoros világbajnok magyar csapat győzelmeivel kezdődött.

(London) Az asztalitenisz világbajnokság küzdelmei pénteken a csapatversenyekkel megkezdődtek. Az első eredmények:

Magyarország—Litvánia 5:1, Anglia—Hollandia 5:0, Csehszlovákia—Svájce 5:0, Franciaország—Lettország 5:4, Ausztria—Írország 5:0, Lettország—USA 5:0, Északírországi—Hollandia 5:2, Magyarország—Ausztria 5:1, Jugoszlávia—Litvánia 5:1, Litvánia—USA 5:0, Franciaország—Jugoszlávia 5:0, Anglia—Svájce 5:0, Csehszlovákia—Wells 5:0, Lengyelország—Hollandia 5:0, Lengyelország—Svájce 5:0.

A hölgyeknél: Magyarország—Ír szabadállam 3:0, Németország—Belgium 3:0, Ausztria—Hollandia 3:0, Németország—Ír szabadállam 3:0, Wells—Hollandia 3:0, Anglia—USA 3:0.

A második forduló nagy meglepetése: Csehszlovákia—Németország 3:1 (!) Magyarország—Svájce 3:0, Weis—Írország 3:0, Csehszlovákia—Belgium 3:0, Franciaország—Svájce 3:0, Belgium—Hollandia 3:2.

Labdarugás

KISORSOLTÁK A ROMÁN KUPA 16-OS DÖNTŐJÉNEK MÉRKŐZÉSEIT

Eszerint: Március 3: Aradon AMTE—ILSA
Március 17: NSE Nagyszeben—Macabi Csernovic.

Március 24: Brassóban: ACFR—Ripensia, Medgyesen: Vítrometan—Kini. Aradon: Gloria—Prahova Plojest. Brailában: Dacia Unirea—Phoenix Nagybánya, Piski: CFR—CFR Bukarest. Csernovicban: Jahn—NAC, Kolozsvár: Universitatea—Elpis, Konstanca. Nagybányán: Tricolor—TMTE. Marosvásárhely: Mures—Unirea Tricolor. Bukarest: Venus—Olympia CFR Szatmár. Temesvárt: TAC—Crisana.

A Romania—Macabi, ASCAM—Vulturii Textila és Juventus—MSE mérkőzéseket később tűzik ki.

Bukarest—Isztambul mérkőzésre tett ajánlatot a török szövetség. Valószínű, hogy meg is valósítják.

SZANISZLÓ I. VÉGLEG AZ AMTE JÁTÉKOSA ÉS EDZŐJE.

— az Újpest akadály nélkül átadta. Szaniszló II. körül viszont egyre nagyobb a bonyodalom. A Bocskai játékos a hazautazott Kolozsvárra, ott a Romániával tárgyal. Nem tért vissza idejében csapathoz és ezért a Bocskai egyoldalulag szerződést bontott vele — Szaniszló hibájából. Ez azt jelenti, hogy két évig nem játszhatna.

Albertit, nagyszerű kapusát mégis eladta a Bocskai a spanyoloknak. Madridban játszik, egy évig adta kölcsön egylete nagyon előnyös anyagi feltételek mellett.

Sport

A SICSA PATVERSENYBEN A NÉMET FŐISKOLÁSOK GYŐZTEK

a saint-moritz világbajnokságon 7 pont-

tal. 2. Olaszország 18 ponttal. 3. Ausztria 32 ponttal, 4. Jugoszlávia 54 ponttal.

Jégfoki

A FŐISKOLAI VILÁGBAJNOKSÁG UJABB EREDMÉNYEI:

Saint Moritzban:
Lettország—Csehszlovákia 1:0 (0:0, 0:0, 1:0)
Olaszország—Franciaország 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).

A FŐISKOLÁS JÉGHOKI VILÁGBAJNOKSÁG HELYZETE:

1. Magyarország	4	3	0	1	10:3	6
2. Svájc	3	3	0	0	9:3	6
3. Lettország	4	3	0	1	4:4	6
4. Csehszlovákia	4	2	0	2	6:4	4
5. Olaszország	4	1	0	3	3:6	2
6. Franciaország	5	0	0	5	1:13	0

Hátralevő mérkőzések: Magyarország—Svájc, Svájc—Lettország, Csehszlovákia—Olaszország.

Uzás

A szovjet uszók is jók. Az a hatalmas lendület, melyet az utóbbi időben a szovjet sport vett, már az uszásban is megmutatkozik. Legutóbb norvég uszók startoltak Moszkvában és — csak egy számban győztek. Néhány eredmény. 100 m. gyors: 1. Borisov 1 p 10 mp. 100 hát: 1. Borisov 1 p. 12.4 mp. 100 m. hölgy gyors: 1. Ghetling 1 p 11,2 mp., új szovjet rekord.

Korcsolyaspori

A FŐISKOLAI GYORSKORCSOLYÁZÓ VILÁGBAJNOKSÁG EREDMÉNYEI:

500 m.: 1. Andrikson lett 46 mp. 2. Ladányi-Lindner magyar 46.2 mp. 3. Blaisse holland 46.8 mp. 4. Dykstra holland 47.3 mp.

1000 m.: 1. Andrikson lett 1 p 35.4 mp. 2. Dykstra holland 1 p 36 mp. 3. Ladányi magyar 1 p 36.8 mp. 4. Blaisse holland és Mosauer osztrák 1 p 38.4 mp.

Tájékoztató, szórakoztat, tanít és nevel a rádió, ezért

élelszükséglet

„NOVY”-rádió, Braşov-Brassó, Prundul Roselor (Rózsater) 19. Telefon 1-99.

Csakhogy meggyőződjön!

Csúnya miteszereitől egy hét alatt megszabadulhat! — Házi kezelés! Utánvételes postai szétküldéssel 84 lei. Bármilyen házi kozmetikai kérdésben ingyenes tanácsadás. (Valaszbelüget)

„MARGO”-kozmetika

Brasov, Piata Libertatii 7

Biztos existencia

Iesz a kezében, ha megtanulja a kozmetikát. Rendszeres tanfolyamok magyar, román és német nyelven

KOZMETIKAI TANINTÉZET, Bukarest, Str. General Berthelot 5

Igen mérsékelt árak

Temesvár környékbeli nagyobb gyártzom eréyes, agilis

vezető gépészt

keres Állásokat igények és képesítés megjelölésével Rudolf Mosse, Timişoara küldendő

Gesucht wird per sofort ein tüchtiger Verkäufer der Schuhbranche, erstklassige Kraft, gute Erscheinung, flott im Bedienen, perfekt in rumänisch und deutsch. Lichtbild und Gehaltsansprüche unter Chiffre „Agil“ an Kappel Annoncenagentur, Sibiu.

A tudomány világosságra vezet!

MIRJÁN

asztrológusnő,

aki tényleg tud és mindent megmond!

multat, jelent, jövőt,

egész élete sorsát!

Brassó, Str. Voevodul Mihai (volt Kolostor-u.) 28

Jófékvész

HÁZHELYEK

a Bolonyában jutányos áron eladók. Inform Fritz Gross Braşov, Strada Voevodul Mihai 9.

BORELADAS

Micásasa és Sámueli pincészetünk 1. é. február 9-én megkezdte az 1934 évi terméskijáboraink eladását. Boraik kedvelőit ezúton kérjük fel a vételhez.

Mennyiségek és árjegyzékek Huetplatz 1 szám alatti irodánkban megtekinthetők.

A Bruckenthal-féle alapítványi birtokok igazgatósága Nagyszeben

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk

Vétel-eladás

Cárpisén Concordia téglagyár telepen fekvő téglahorvált és hódfarkú cserépgyártó gépeink eladók. Hercules S. A. Dicioşanmartin.

Jófékvész házhelyek Bolonyában jutányosan eladók. Érdeklődni: Bartha, Brassó, Szentjános utca 11. 1524

Egy darab tizmásás bíka levágására Zágonban (Treischaun) 1935 február 18-án délután 10 órakor árverésen eladódik. Kiss Bálint. 1586

Egy elsőrendű minősített szementhali tenyész-bika eladó. Érdeklődni Béli uradalom, Budila (Bodola) 1592

Állást nyer

Engros fűszerkereskedőség, ki Italszakmában is dolgozott, azonnali belépésre alkalmazást nyer. „Szorgalmas 1562” jellegre a kiadóra.

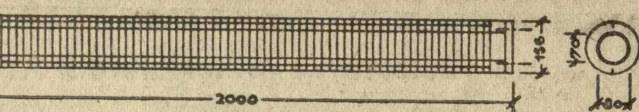
Szabász-munkást keresek női kabát-kosztümökhöz. Ugyancsak többévi gyakorlatl munkavezető segédleányt és jó családból való tanuló lányokat felveszek. Salo, „Dóra” női divatszalon, Fekete-u. 29 I. em. 1579

Ne járjon pecsétés ruhában!

mert bármily ruhán, selyemruhán levő pecsétet azonnal és tökéletesen tisztít a HANOL-EXPRESS márkájú Farmabec-Ploesti féle „FLECKENZIN”. A legfinomabb éterikus benzín. Kapható minden gyógyszerárban, drogáriában, illatszer, festékküzletben stb. Csak eredeti 1/4 és 1/2 literes nagyságu üvegekben „Farmabec” címkével ellátva valódi. Visszatartandó minden kimért fajta nem jó, mert hamisítva van. Ahol nem kapható, rendeljék meg a ploesti központból, ahonnan literenként 38 lejért utánvétellel szállítatik. Raktár és vezérképviselet „FARMABEC” laboratórium, Ploesti. Képviselők, kis tökével kerestetnek az egész országban.

Szabász

női divatszalonba, vagy konfekcionál elhelyezést keres. Ajánlatokat „Specialista” jellegre a brassói kiadóba

Bordás láttótestek kilógástalan állapotban, eladók: HERCULFS S A DICIOŞANMARTIN

Vegyes

Gyógyfürdőt keresek herbe. Kastl, Timişoara I. Piaţa Unirii 11. 1587

Bukarest

Finom ezüstárak, tálcák, kosarak, szervizek, stb. legelőcsöbbsen szerezhetők be Feledy ezüstáru-üzemében. Rendrelelésre is dolgozunk, hozott anyagból is. Str. Carol 14. Emelet. 20246-b

Veszek aranyat, ezüstöt, régi ékszereket, briliánsokat, törött fogakat legmagasabb áron. Ceasornicaria Belvedere 8. (Prefektúra mögött.) 20251-b

Pénzt folyósítunk azonnal bármilyen összegben mindenféle ékszerre és egyéb értéktárgyra. Legmagasabb áron vásárolunk aranyat és mindennemű használt ékszert. „Lombard” Sf. Jonică 11.

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendel: 12-2, 5-8-ig Vasárnap 9-10-ig. Bukarest, Piaţa Rosetti 6. (Bulev. Carol). Telefon: 3/34-11. 20142-b

Paplan és ágynemű különlegességek, valamint iparművészeti lakásdiszítási cikkek szolid árakban. Luxor, C. Victoriei 50. Pasajul Imobiliár. Cégtulajdonos: Szűcs D.

Szülészeti orvosnő, dr. Brohovic: nőbetegségek, terhességek, kezelések, operációk, diathermia. Rendel: 2-8-ig. Calea Văcăreşti 64. emelet.

„LIA” ÉLELMISZERÜZLET COLTEI 17. Főzővaj 48 lej, teavaj 56 lej, ementáli, hollandi, trapista 48 lej, görög caşcaval, pentelen 48 lej; bukovinai túró és felvágottak. Naponta friss brassói és bukovinai házi rozkenyér és komiszkenyér. 20255-b

A HAZIKUKRASZAI KEZIKÖNYVE. Krbekné kitiú munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb tesztárkat mindenki bázilág készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannál költséggel. Ara félvaszon kötésben 40 lej. Brassó. Kapu-utca 56-58, az udvarban.